

ENDRET FORDELING AV HYBLER

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

FÅR STUDENTSAMSKIPNADEN det som de vil kommer antall vektall ikke lenger til å telle når man søker på hybel i Samskipnaden. Det vil heller ikke være mulig å takke nei til en hybel uten å havne nederst på prioriteringslista. I stedet vil det være avgjørende hvor tidlig man søker.

– Bra dersom de eldre studentene ikke blir forfordelt slik som i dag, mener hovedfagsstudent Matthias Zielke.

SIDE 4-5

FOTBALL

FOTO: RUNE SÆVIK

4001 TILSKUERE, tre dommere, 22 fotballspillere og to utropister på Alfheim.

SIDE 22-23

INTER RAIL

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

KJØP INTER RAILBILLETT pakk sekken og ta toget i Europa.

SIDE 20-21

TOVE BULL

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

BLI KJENT med Tove Bull, uten rektorkjede.

SIDE 8-9

Studentenes beste

Studielånet er brukt opp, eksamen krever sine siste ofre, det er snart bare én meter snø igjen, midnattssola venter på skyfri himmel, stillheten senker seg over Universitetet og vi i Utopia ønsker våre lesere god sommer...

FOTO:MARTE HOLMEMO

Selv om noen av studentene allerede har tatt ferie, fattes det fremdeles vedtak som får konsekvenser for oss. Stortingsvalget nærmer seg, og valgflesket freser i partipannene.

Studielånsrenta senkes

Av de siste ryktene fra Løvebakken framgår at studielånsrenta etter alt å dømme blir senket. Det vil i så fall være på høy tid. Det er en skam at velferds-Norge tilbyr studenter dårligere nedbetalingsvilkår for studielånet enn den lånerenta de private ban-

kene kan tilby på lån til hus og bil.

Like muligheter

Jens Stoltenberg uttalte nylig i et radiointervju at de fleste av hans venner hadde høye studielån, og «det er ikke akkurat de jeg synes mest synd på her i landet». Utopia er selvsagt glad for at Finansministeren ikke synes synd på vennene sine – det ville jo være litt trist. Men hvis Regjeringen virkelig ønsker å satse på utdanning, bør de legge forholdene til rette slik at prin-

sippet om lik rett og mulighet til utdanning ikke bare blir en floskel. Slik situasjonen er i dag favoriseres utvilsomt studenter fra familier med solid økonomi.

Positivt fra NSU

Det er også positivt at Norsk Studentunion (NSU) endelig kaster seg aktivt inn i debatten om lånerenta. I 1996 var NSUs eneste tiltak for å bedre studentøkonomien enkelte spede forsøk på heve stipendandelen, noe som i alle tilfeller ikke ville gjøre stort til eller fra for studentenes

langsiktige økonomiske situasjon.

Tryggere for nye studenter

Mer lokale konsekvenser får Samskipnadsstyremøtet den 10. juli. Da vedtas høyst sannsynlig fjerning ansiennitetsprinsippet, slik at alle studenter stiller likt når de søker etter plass på en av samskipnadens hybler. At hyblene nå tildeles de studentene som søker først skaper en tryggere boligsituasjon for særlig nye studenter. Disse har til nå havnet

bakerst i køen. Tidligere sjansen stor for å stå uten hybel ved semesterstart, en uheldig tuasjon for unge som i tillegg må venne seg til nye rutiner en ny hverdag. Ikke alle lar seg sjarmere av to uker på bonnrom.

Hvordan denne endringen fungerer i praksis, ser vi først høsten.

Ha en begivenhetsrik og snøfrik sommer!

Martin Tjersland

Utopia
Studentavis i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Adresse: Universitetet – ISV, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)
Faks: 77 64 51 99
E-post: utopia@list.isv.uit.no
Internett: <http://www.isv.uit.no/student/utopia>
ISSN: 0806-9611

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller e-post.

Ansvarlig redaktør: Martin Tjersland

Nyhetsredaktør: Marit Helene Stensen

Kulturredaktør: Marte Holmemo

Deskansvarlig: Siri Vaggen Olsen

Fotoansvarlig: Åsgeir Johansen

Redaksjonssekretær: Lise Swensen

Internettansvarlig: Per Steinar Moen

Redaksjonen: Magnus Clough, Vegard Bønes, Thomas Harris, Jan Martin Berg, Ola Bratlie, Rune Sævik, Elin Haugdal, Elin Førstund, Stine Eidissen Bya, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Kristine Halle, Lars Åke Andersen, Johanne Skoe Jakobsen, Linda Dahl, Jarle Stunner, Kjersti Nielsen, Ragnhild Emberland, Marit Bugge, Sondre Knutsen, Åse Katalin Macsali, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Bartnes, Ingvild Rullestad, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielsen og Kristian Misund.

Trykk og opplag:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000

Annonsepris:
Kontakt oss for tilbud

Neste deadline:
1. september 1997

Neste utgivelse:
September 1997

U-landsgjelda:

Hvordan kunne det skje?

Disse er noen av dem som må tilbakebetale Ugandas enorme utenlandsgjeld.

FOTO: MARIT HELENE STENSEN

Man kan være fristet til å spørre seg selv om hvordan i all verden land sør for Sahara har klart å skaffe seg slike enorme gjeldsproblemer.

selv at en slik situasjon gjør det nærmest umulig å drive en økonomisk politikk hvor man investerer for å oppnå fremtidig overskudd. Skulle man imidlertid klare dette så er motivasjonen noe mangelfull for å si det mildt. Ethvert overskudd vil jo automatisk gå til å betjene gjeld.

Det nye lånemarkedet

Gjelda begynte å skyte fart på 1970 tallet. De fleste over en viss alder vil nok huske den såkalte oljekrisa i 73, hvor OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries) presset opp prisen på olje. Dette førte til enorme inntekter for oljenasjoner som Saudi Arabia. Ganske snart meldte spørsmålet seg om hva man skulle gjøre med de enorme inntektene. Alt kunne ikke gå til investeringer så ganske snart meldte den åpenbare løsningen seg, sett dem i banken og tjen renter. Imidlertid måtte bankene tjene penger på disse innskuddene. Det var da lånemarkedet i den tredje verden ble oppfunnet. Dette var den innlysende løsningen, her har vi et stort potensielt lånemarked som formelig skriker etter investeringer. En ypperlig investering, for stater kan man jo ikke slå konkurs, dermed var de adskillig sikrere enn privatlån. Som sagt så gjort, og storbankenes lån økte med 300 % på fire år til dette nye lovende markedet.

Internasjonale konjunkturer

I begynnelsen var dette prosjek-

tet forbundet med stor optimisme. Storbankene fikk pengene til å jobbe for seg, og u-landene fikk kapital til å investere og sikre utvikling. Hvorfor gikk det da så fryktelig galt. Grunnene er mange og sammensatte.

Blant de viktigste eksterne faktorene var en kraftig økning i den internasjonale lånerenta på begynnelsen av 80 tallet. Realrenta gikk opp 10 % de første fem årene på 1980 tallet. Samtidig falt råvareprisene på sentrale varer for landene sør for Sahara. En slik nedgang i råvareprisene er disse landene svært sårbare ovenfor, da mange av dem konsentrerer hele sin eksportinntekt om svært få produkter. Begge disse faktorene hadde store konsekvenser for landene, men selv hadde de ingen innflytelse over dette.

Kleptokratiene

Nå er det ikke til å stikke under en stol at mange land kan takke sine egne ledere i stor grad for de det uføre de har havnet oppi. I Afrika sør for Sahara har man en helt annen form for tilhørighet, eller rettere sagt, mangel på tilhørighet ovenfor nasjonalstaten. De alle fleste føler langt større tilhørighet til sin egen landsby eller stamme enn landet som helhet. Det har ofte et lokaldemokrati vi i Vesten kan misunne dem, men dessverre har dette ikke overlevd på nasjonal plan. Eliten har i stor grad puttet pengene i egen lomme eller pengene har gått til kjøp av militært utstyr. En fellesnevner er i hvert fall at de som oftest ikke har kommet befolkningen

til gode. Det er nok å nevne navn som Idi Amin i Uganda eller Mobutu Sese Seko i det tidligere Zaire, sistnevnte stjal og ranet faktisk så mye fra sitt eget folk at han gjorde seg fortjent til bli kalt leder at et kleptokrati.

Man må jo betale gjelda

«Man må jo betale gjelden sin» er en grei kjøreregel for moralsk riktig adferd og er et argument man ofte hører i gjeldsdebatten, blant annet fra Bistandsminister Kari Nordheim Larsen. En slik innlysende logikk synes vanskelig å motsi, likevel vil jeg våge å påstå at sannheten ikke er riktig så enkel. For det første er mye av den gjelda disse afrikanske landene sliter med i dag tatt opp av korrupte leder som nå har mistet makten, blant annet har både Amin og Mobutu måttet gå av og har dermed etterlatt sitt folk en tung arv i form av gjeld. Selv lever de i svimlende luksus på det de har under slått. Så er det opp til folket å betale gjelda Nordheim Larsen mener de er moralsk forpliktet til å betale. Folket, det er hverdagsmenneskene, det er alle de barna som ikke får det mest nødvendige av skolegang eller helsetjenester. Barn som kanskje ikke var født da korrupte leder som Idi Amin mistet makten. Det er de kvinnene som jobber med å grave i jorda med en hakke i stekende sol flere timer hver dag for å skaffe det helt nødvendige, og ofte ikke det en gang, av mat. Fjerne eksempel for de fleste av oss, men

det skjer. Nå.

Feilvurderinger

Bankene selv må også ta sin del av ansvaret. Når utdannede økonomer gjør så grove feilvurderinger som de har gjort i mange tilfeller, så bør de være villige til å ta sin del av ansvaret. De lånte ut til land som hadde svært få med høyere universitetsutdanning, og de som var utdannet, var utdannet i Vesten. Det ble lånt ut svimlende summer uten å sjekke om landet var i stand til å tilbakebetale disse store beløpene. I ettertidens oppklarende lys står mange av disse vurderingene til stryk. Bør ikke disse bankene ta ansvaret for sin feilvurderingen på lik linje med andre kreditorer som har tatt feile beslutninger.

Menneskelige ressurser

Lønnsomme investeringer kan man ikke bare regne i kortsiktig profitt i form av kroner og øre. Lønnsomme investeringer, det er i menneskelige ressurser. En grunnutdanning for hele befolkningen vil gi enorm avkastning noen år frem i tiden. Det er bare å tenke noen tiår tilbake i vårt eget lands historie. Fri folkeskole og utbygget helsetilbud har vært en av de viktigste byggesteinene i Norges vekst etter krigen. Hvorfor skulle ikke dette være en del av løsningen også i landene sør for Sahara. Imidlertid må man frigjøre ressurser til en slik investering i menneskelige ressurser, sårt tiltrengte ressurser, som blant annet går til tilbakebetaling av gjeld.

U Marit Helene Stensen

Den fulle og hele sannhet, om noe slikt skulle finnes, er naturligvis alt for sammensatt til å skrives om på en side, men noen av hovedgrunnene til gjeldskrisa er det tross alt bred enighet om.

Hvorfor er Afrika spesielt

Det er rundt 20 land som har en gjeldssituasjon som er «ikke kontrollerbar» for å bruke bistandsminister Kari Nordheim Larsen sine ord. De fleste av disse landene er i Afrika sør for Sahara. Hva betyr det så at gjeldssituasjonen ikke lar seg kontrollere. En ting er å se på de faktiske beløpet landene skylder. En annen ting er å sette tallene inn i en sammenheng. Et illustrerende eksempel er å sammenligne det landene betaler i avdrag og renter med bruttonasjonalbudsjettet. De fattigste landene bruker 80% (!) av sitt bruttonasjonalbudsjett til å betjene statsgjelda. Ser man gjelda i forhold til eksportinntektene er prosentantallet enda større. De bruker svimlende 220% mer på gjeldsbetjening enn de tjener på eksport. Det sier seg

NY FORDELING AV STUDENTHYBLER FRA SiTØ

Mulig bortfall av ansiennitetsprinsippet:

Først til mølla får

Samler du vekttall for å få et bedre sted å bo? I så fall kan du slutte nå. Samskipnaden går nemlig inn for å fjerne den ansiennitetsfordelen som har fungert frem til i dag. I stedet vil de gå inn for «først til mølla» loven, noe som vil stille alle søkere likt, uavhengig av hvor mange vekttall de måtte ha.

U Siv Tofte

De nye søkerne vil bli rangert etter den dato søknaden er mottatt og eventuelt ledige boliger vil fordeles fortløpende. Sier du nei til ditt første tilbud skyves du helt bakerst

i køen igjen. Dette er noe helt nytt. I dag blir du automatisk tilbudt et nytt alternativ hvis du takker nei.

Saken ikke vedtatt

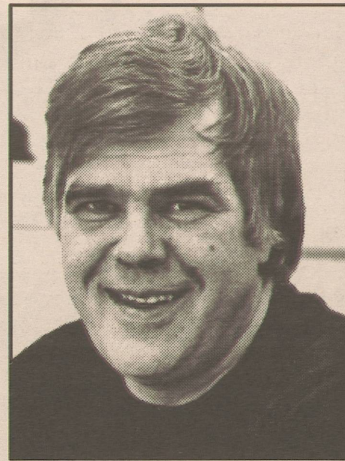
Det er fremdeles ikke fattet noe vedtak i saken, men SiTØ håper på å få det gjort på sitt

møte den 10. juli. Endringen fordrer at de kommer til enighet med høyskolen om Elevheimen og Boligstiftelsen for helsefag - studenter. Forslaget vil kun bli satt i kraft dersom høyskolens hybler blir inkludert i Samskipnaden. Dette er noe Vidar Bakken har store forhåpninger til vil skje.

Avdramatiserer

Vidar Bakken, direktør i Samskipnaden, sier at dette ikke vil føre til betydelige endringer for dagens studenter:

– Leilighetene vil bli fordelt etter samme kriterier som

Direktør i SiTØ, ARKIVFOTO Vidar Bakken.

i dag og derfor vil eldre studenter indirekte favoriseres. Fordi for å få leilighet må man være et par, fortrinnsvis med barn.

Det er dessuten kun de boligene som blir meldt ledige i tidsrommet 15.juli-31.august som vil komme inn under den nye ordningen, og de fleste nåværende studenter har allerede skaffet seg bolig for høsten.

Lette overgangen

Bakken mener at nye studenter trenger litt ekstra hjelp på boligmarkedet: –Nye, ferske

Studentstyreleder Eidi Ann Hansen:

–Burde vært gjort for lengst

– Å fjerne ansiennitetsprinsippet burde ha vært gjort for lenge siden, sier studentstyreleder Eidi Ann Hansen. Hun tror at forslaget går i gjennom.

U Marit Helene Stensen

Nye studenter trenger all den hjelpen de kan få, og det er et mye viktigere prinsipp enn at de studentene som har vært ved universitetet lenge skal «få noe igjen» i form av lettere tilgang på boliger, slik ordningen er i dag.

Positiv

Da dette forslaget ble sendt ut til høring stilte både Studentstyret her og på Høyskolen seg positive, noe som var gjennomgangstenen hos alle instanser den var sendt ut til. Dermed er det svært reelt at forslaget går igjennom når det behandles før sommerferien.

–Vi synes dette er svært positivt fordi det er viktig å gi 1.-semesterstudenter et godt førsteinntrykk i form av tilbud om bolig. De har så mange andre utfordringer å

Studnetstyreleder Eidi Ann Hansen stiller seg positiv til forslaget. ARKIVFOTO

slite med at de ikke bør ha en tilleggsbekymring når det gjelder bolig. I tillegg er det svært sosialt å bo i et studenthjem når man er ny i byen, mener hun. –Det er en kjensgjerning at mange faller utenfor ved semesterstart, noe vi har fått tilbakemelding om fra Sosialtjenesten. Derfor er det bra om man blir kjent med nye studenter der man bor. Det vil også kunne bedre rekrutteringen til universitetet dersom man har en stor mulighet til å få bolig om man kommer opp hit, mener Hansen.

Logisk konsekvens

Dersom det nye forslaget går

igjennom vil det bety at man må takke ja til det første tilbudet om bolig for å unngå å komme bakerst i køen, noe Hansen synes er bra:

– Det er bra at man ikke kan stå «stand by» til den rette boligen melder seg, når det er så mange andre som trenger bolig. Dessuten er dette en logisk konsekvens av det nye forslaget siden det er «først til mølla får først malt» prinsippet som gjelder, og ikke det at man har flest mulige vekttall.

Liten motstand

– Gamle studenter vil klare seg selv om de mister ansiennitetsfordelen. De har ofte større mulighet til å få boliger på det private markedet, og i tillegg er det en del som bor i Samskipnadens leiligheter som jo fordeles etter en annen fordelingsnøkkel, hvor faktorer som om man har forsørgeransvar spiller inn. Dette vil i følge forslaget være som før. Jeg tror ikke at dette forslaget vil skape stor motstand blant de eldre studentene, selv om nok enkelte vil få litt problemer, konkluderer Hansen.

Hovedfagsstudent Matthias Zielke synes at det er bra dersom førstesemesterstudentene får førsteprioritet fra 15 juli og ut august, og mener det er rart at ikke ansiennitetsprinsippet har blitt vurdert avskaffet for lenge siden.

U Marit Helene Stensen

Tyske Matthias Zielke var forbauset da han kom til hit for et år siden og så at studenter måtte bo på bomberommet i velferdsstaten Norge:

– Jeg hadde aldri trodd at det hadde vært mulig her, etter det jeg hadde hørt om Norge i Tyskland.

Trenger hjelp

– Nye studenter trenger en plass å bo, som om ikke de har nok problemer fra før. De begynner på et helt nytt livs-avsnitt som student og har mange nye ting å forholde seg til, det siste de trenger er å være husløse. Studenthjemmene er også sosialt for nye studenter som ikke kjenner noen, i stedet for å sitte alene på en privat hybel. Da får det heller

være at man ikke kan takke nei til tilbudt plass, uten å komme bakerst i køen:

– Man bør være fornøyd selv om man får en hybel som er langt vekk fra byen, sier Zielke.

Bekjentskap

I tillegg har de nye ingen mulighet til skaffe seg boliger gjennom bekjentskap slik de som har vært her en stund kan, og stiller derfor svakere. Noe som er helt nødvendig i et så sprenget boligmarked som her i Tromsø. Derfor er det bare rettferdig at de med mange vekttall ikke skal ha fortrinnsrett på hybler slik det er i dag. Kanskje det blir hardt for noen med mange vekttall som har vært vant til å ha fortrinnsrett, men mange av dem bor jo likevel privat eller i leiligheter. Leiligheter fordeles jo etter andre kriterier for eksempel om man har barn eller ikke.

Kritisk

Imidlertid er han kritisk til om det er virksomt nok å gi fortrinnsrett til de nye så sent i perioden.

– Selv om det er flott at de nye studentene får fortrinnsrett fra midten av juli og i august, er det jo mange av de ettertraktede studentboligene som er utleid allerede i juni og begynnelsen av juli, og da har

hybel

studenter har ofte dårlig kjennskap til Tromsø by og har derfor problemer med å orientere seg på det private leiemarkedet. I tillegg får mange beskjed om at de har fått studieplass svært tett opp til semesterstart og da er leiemarkedet som oftest sprengt. «Først til mølla» prinsippet kan derfor lette overgangen til studenttilværelsen for mange, sier Bakken.

Delvis gjennomført i Oslo

Det er ikke bare Samskipnaden i Tromsø som vil forsøke

å favorisere nye studenter. Studentparlamentet ved universitetet i Oslo har gått inn for at 75% av Samskipnadens boliger ved neste semesters fordeling skal forbeholdes nye studenter. De resterende 25% skal gå til dem med høyest ansiennitet. Boligsjefen i Samskipnaden i Oslo støtter dette forslaget fullt ut, selv om han hadde sett at de nye studentene ble tildelt alle ledige boliger.

student

Zielke synes at nye studenter bør få førsteretten til studentboliger.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

jo ikke de nye fått svar enda. Er det i det hele tatt mange boliger ledige så sent på sommeren som når de nye får beskjed om at de har kommet inn. Mange velger jo å flytte ut nå slik at de ikke må betale for sommermånedene? Disse hyblene blir vel utleid før midten av juli, spør han.

med de nye studentene som kommer fra Tromsø:

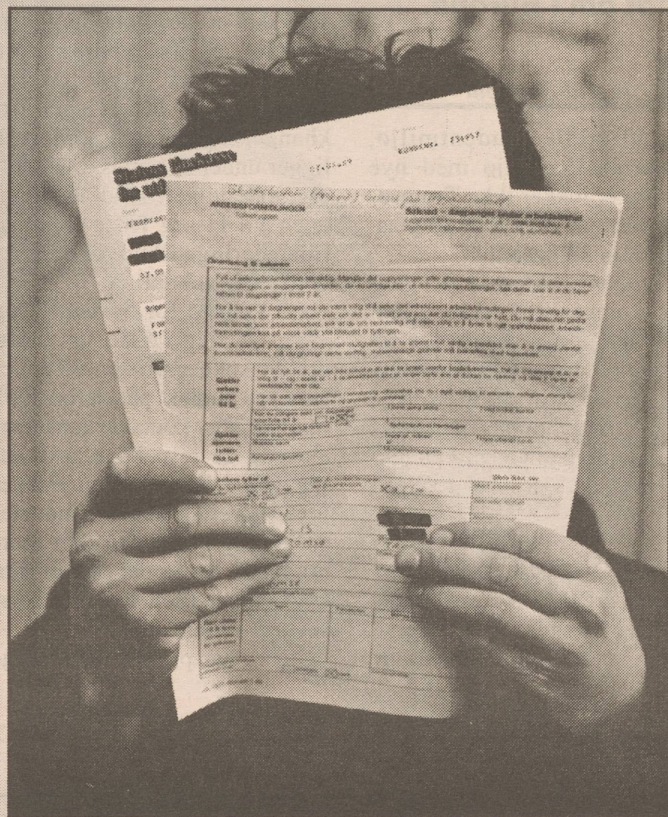
– De har som oftest andre muligheter slik som foreldre eller de kjenner i det minste mennesker på det private boligmarkedet. Derfor synes jeg at de nye studentene som kommer utenfra bør stille foran disse, sier Zielke.

Tromsøstudenter

Han lurer litt på hva som skjer

Høyre avgjør studielånsrenta

I forslaget til revidert nasjonalbudsjett går som kjent Arbeiderpartiet verken inn for å senke studielånsrenta, eller å øke stipend andelen. Heldigvis har de andre partiene på Stortinget forstått at vi studenter er en betydelig velger gruppe.

Høyre vil at studielånsrenta skal settes ned. ARKIVFOTO

Får Høyre det som de vil, vil de antageligvis sørge for at studielånsrenten settes ned. Dette kan skje ved at AP støtter Høyres forslag om å gjøre studielånsrenten markedsregulert på lik linje med renten i Husbanken. Renten i Husbanken er markedsregulert, men lavere enn i de private bankene. Per - Kristian Foss, finanspolitisk talsmann i Høyre, sier til Dagens Næringsliv at renten i så tilfelle vil falle til 3.8%. Dersom AP ikke går med på en slik omlegging vil Høyre støtte "sentrums kameratene" (KrF, SV og SP) forslag om senking av renten. "Sentrums kameratene" går inn for en politisk styrt rente. Med andre ord en rentesubsidiering, som må spares

inn andre steder i budsjettet understreker Foss. Han sier videre at en prosentens rentenedgang vil koste staten 150 millioner kroner per halvår.

NSU enige

NSUs arbeidsutvalg gikk på forrige Landsting inn for å få studielånsrenten markedsregulert, men ble nedstemt av Landstinget. NSU er derfor for en politisk styrt rente, som

de vil ha ned på fem prosent. De vil dessuten ha rentehoppet fjernet, det vil si lik rente uavhengig av lånets alder.

I dag ligger studielånsrenten på seks prosent for lån yngre enn syv år og på seks og en halv prosent for lån som er eldre. NSU har regnet ut at en omlegging til flat rente på fem prosent vil koste den nette sum av 220 millioner kroner siste halvår av -97.

Uravstemning avlyst

Et enstemmig studentstyre valgte å avlyse den planlagte uravstemningen om idrettshall eller studenthus.

U Per Steinar Moen

På forrige møte vedtok studentstyre å avholde en uravstemning blant studentene

hvorvidt studentstyret selv skulle velge å prioritere arbeid mot en idrettshall eller et studenthus. Men reaksjonene bak dette vedtaket lot ikke vente på seg. TSI (Tromsøstudentenes idrettslag) hevdet at en slik uravstemning på ingen måte ville ha noen betydning for det ferdige resultatet. Planleggingen av idrettshall var allerede kommet så langt at det ville være håpløst å starte forfra igjen med et studenthus når tomta

til en idrettshall allerede er gravd ut. Også nestleder i studentstyret, Stian Jensen, mente at en slik uravstemning bare ville være bortkastet. I tillegg kunne signalene fra en eventuell avstemning ødelegge for begge prosjektene. I den forbindelse ble det valgt et utvalg som fikk mandat til å se på hvordan denne uravstemningen skulle organiseres.

Bill. mrk: «Studenter og utland»

— Studentene svikter Erasmus

Hilde Bjørnå ved internasjonalt studentkontor sliter med å få fylt opp plassene på programmene rundt om i Europa.

U Ingrid Hedlund

Flerkulturelle studentmiljø, spennende fagmiljø med nye vinklinger lokker ikke Tromsøstudenten ut. Av rundt 80 plasser er kun 33 besatte!

Svikten er størst når det gjelder søkningen til Tyskland. Hilde Bjørnå spør seg selv om det er språket som skremmer. Men, som hun sier; de fleste kan jo litt tysk, dessuten gis det språkkurs på universitetene. I en rekke fag undervises det i tillegg på engelsk.

— Grip sjansen!

Informasjonen om utenlandstudier skal ha nådd hele universitetet. Noen fag, som humaniora

har mange tilbud. Mangfoldet fins også for de andre instituttene. Interessen for å studere ute er minst ved Institutt for biologi og geologi (IBG) og Institutt for matematiske realfag (IMR). Det er kun én student fra IMR som skal ut i år. Foreløpig. Også Norges fiskerihøgskole (NFH) har flere ufylte avtaler. Dessuten fins det et eget Arkhangelsk-stipend, som ikke ligger under Erasmus, med veldig gode vilkår. Hilde håper at noen vil la seg friste av gode finansieringstilbud og norsk-godkjente vekttall.

— Stipend for høsten 97 og våren 98 ligger klar, og vi har utvidet søknadsfristen, så det er bare å ta kontakt på telefon 4961 (internt) eller kontakte konsulentene på de respektive institutt, sier Hilde Bjørnå. Hun trekker fram at veldig mange studenter ønsker seg til Statene eller Storbritannia, og en del ønsker å ta hele utdannelsen hvis de først skal reise utenlands.

— Vi har plasser med varig-

het fra 3 til 10 måneder, og fagspekteret er bredt. Enkelte steder er det i tillegg mulig å ta kurs i andre fag ved det universitetet en formelt kommer inn på, forteller hun.

Gevinst

— Å være Erasmusstudent gir og fordrer fleksibilitet. Bare en tar steget utenfor det trygge og vannte vil en oppleve nye sider ved seg selv og faget, fremholder hun. At utenlandsstudier gir utbytte både faglig, personlig og sosialt er det ingen tvil om. I tillegg kommer gevinsten for universitetet som helhet. Hilde lar utfordringen gå til alle studenter som ønsker seg et fargerikt og annerledes innslag i studiet.

Generelt dårlig oppslutning til tross - England er fortsatt populært blant utenlandsstudenter

ILLUSTRASJONSFOTO: ASE KATALIN MACS

Det nye UiTø

1. august 1997 vil Universitetet i Tromsø stå frem med ny struktur. Fra og med denne dag vil også vårt universitet være fakultetsbasert, og Ottar Brox og Berge Fures vyer om Universitetet i Tromsø som «åpent universitet», etter mal av Universitetet i Århus, er med dette lagt fullstendig i grus.

U Siv Tofte

Men hvorfor skal universitetet reorganiseres? Jo, man har ved UiTø sett et behov for å tilpasse seg nasjonale og internasjonale standarder. Nasjonalt har behovet vist seg bl.a. ved «Norgesnett»-samarbeidet, nasjonale fakultetsmøter, nasjonale fagråd og i forskningsrådet. Problemet var at UiTø har hatt problemer med å finne ut hvem som skulle representere oss ved de ulike møtene.

Ny strukturering

Disse problemene hang sammen med dagens organisasjonsstruktur. I dag har UiTø både to, tre og fire beslutningsnivå alt etter hvilken avdeling det gjelder. Samsvaret mellom de ulike nivåene har vært liten og grunnenhetene har vært ulikt formalisert. Hå-

pet er at en ny organisasjonsstruktur skal forenkle delegeringen av ansvar, myndighet og oppgaver.

De viktigste beslutningene angående reorganiseringen ble fattet av Universitetsstyret i møter i april og mai 1996. På april møtet ble det vedtatt å gjennomføre en fakultetsbasert gradsforvaltning. Dette betyr at en grad kun kan gis av ett fakultet. Videre ble følgende seks punkter vedtatt:

— IBG og IMR slås sammen til et matematisk naturvitenskapelig fakultet.

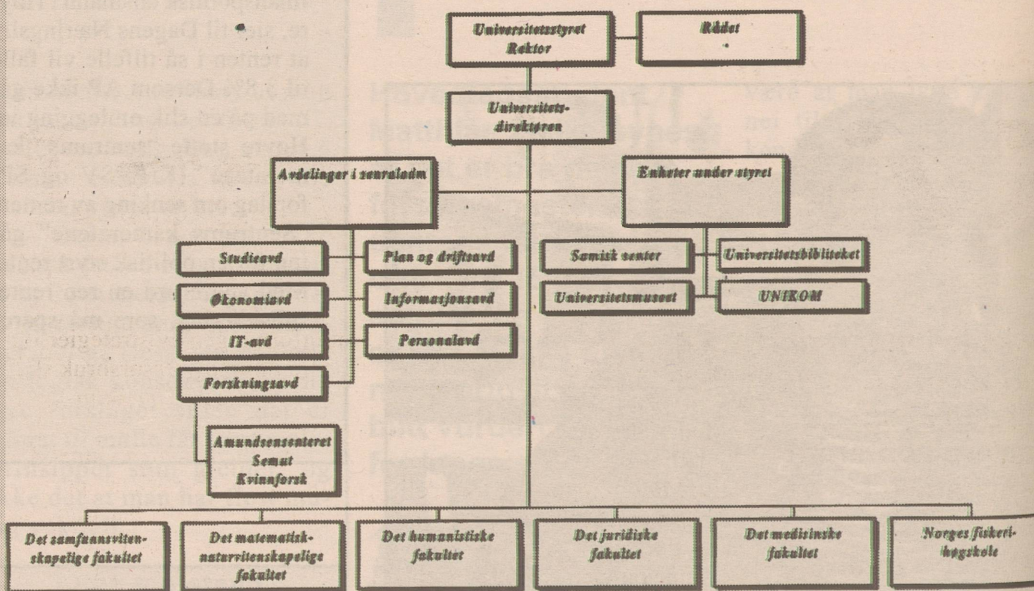
— Psykologi organiseres som et eget fakultet.

— Tromsø Museum organiseres som enhet direkte underlagt Universitetsstyret.

— Norges fiskerihøgskole består som egen enhet ved Universitetet. Sosialøkonomi organiseres som en enhet ved NFH.

— Farmasi organiseres som et institutt ved det medisinske fakultet.

Den nye fakultetsstrukturen

— IT-tjenesten organiseres som en IT-avdeling bestående av EDB-senteret, ADB-avdelingen og telefoni.

Fakulteter og enheter

I styremøtet i mai ble det vedtatt å opprette et humanistisk fakultet bestående av fagene som i dag hører hjemme på ISL, og et samfunnsvitenskapelig fakultet som omfatter de fagene som i dag tilhører ISV, med unntak for de psykologiske fagene. På grunnlag av dette vedtok styret å søke departementet om å få godkjent den organiseringen som er illustrert i plansjen.

Sendrektig behandling

12. mai 1996 ble et brev sendt til kirke, utdannings- og forskningsdepartementet hvor de ble bedt om å fastsette en fakultetsstruktur i tråd med dette forslaget. Styret tok sikte på å innføre fakultetsstrukturen 1. januar 1997, men departementets svar forelå ikke før 17. februar samme år, så det lot seg ikke gjennomføre. Departementet godkjente ikke opprettelsen av et psykologisk fakultet, men ellers var svaret i samsvar med universitetets forslag. Samtidig med innføringen av ny fakultetsstruktur arbeides det med å finne fram til

hensiktsmessig arbeidsdeling mellom nivåene institusjon, fakultet og institutt. Den nye strukturen skal legge til rette for effektiv ressursutnyttelse, forskning, undervisning og formidling. Det har i første rekke vært arbeidet med problemstillinger knyttet til delegering av arbeidsoppgaver og myndighetsområder, spesielt innenfor økonomi-, personal- og studie-saker. Innenfor dagens struktur har avdelingene ulike beslutningsnivåer, noe som har vanskeliggjort hensiktsmessig arbeidsdelegering og -deling. Håpet er at den nye strukturen skal bøte på dette.

Høgskolen kan ha begått lovbrudd

Thomas Johansen, representant fra Sosialistisk Studentlag, reagerer sterkt på oppslaget i forrige Utopia om at Høgskolen har innført en avgift for vekttall over det som er normert for lærerstudenter: – Dette kan være ulovlig i følge Lov om høyere utdanning, mener han.

subsidierer staten og ikke motsatt, slik det burde være. Studenter må være i mot hele denne trenden og se alt i sammenheng, og ikke som isolerte enkeltsaker.

Kan være ulovlig

En slik ordning kan være ulovlig, og jeg har kontaktet SVs utdanningspolitiske talsmann Øystein Djupedal, som vil ta dette opp med utdanningsminister Reidar Sandal. Saken er nemlig den at i Lov om høyere utdanning står det at «tyret kan selv fastsette at eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter ved institusjonen, skal betale et vederlag». Imidlertid går vedtaket på Avdeling for lærerutdanning ut på at alle studenter, også de som allerede er studenter ved Høgskolen, må betale 1200 kroner per vekttall de tar ekstra utover det som er normert. At man kan kreve et vederlag for studenter som allerede er tatt opp på skolen står det altså ikke noe om. Dermed kan hele vedtaket være ulovlig. Sandal vil måtte gi et forpliktende svar om hva han vil gjøre med denne alvorlige saken, sier Johansen, som også er 2.

kandidat til Stortinget for SV i år.

Andre løsninger

– Klart at jeg forstår at Høgskolen er i en vanskelig økonomisk situasjon, men man kan ikke prise kursene. Da får de heller spare inn penger andre plasser eller sende regninga på merkostnadene til staten. Dessuten er det naivt å tro at man får inn mer penger slik de nå har gjort det. Studentene vil jo bare ta utdannelsen sin andre steder. Jeg håper at Høgskolen gjør om dette vedtaket når saken behandles på nytt, avslutter Thomas Johansen.

Thomas Johansen, medlem av Sosialistisk Studentlag, mener at vedtaket fra høgskolen kan være ulovlig.

FOTO: VEGARD BØNES

U Marit Helene Stensen

En slik betal-skole er stikk i strid med prinsippet om lik rett til utdanning, i følge Johansen:

– Dette er en del av en stadig mer fremtredende bedriftstenkning innen utdanningssystemet. Et eksempel er renta i Lånekassa som er så høy at det er studentene som

Kvinneliv i Nord:

Kvinneekamp i ny drakt

Arktiske kvinner møtes i Tromsø 21. - 24. juni til den 2. circumpolare konferansen «Kvinneliv i Nord.» Stikkord for konferansen er strategi, felles ansvar og ressursforvaltning.

U Ingrid Hedlund

Med andre ord en utradisjonell vinkling, sett i kvinneperspektiv. Målsetningen for Kvinneliv i Nord er å styrke kvinners innflytelse, men den aggressive kvinneekampen er byttet ut med en samarbeidstanke. Marit Stemland i hovedkomiteen forteller

at utformingen av strategier for bedre miljø og ressursbruk skal bunne i ballanse mellom kjønnene:

– Både menn og kvinner har erfaring og kunnskap, på forskjellige felter. Vi har tradisjonelt ulik måte å betrakte blant annet næringsveier på. Menn snakker «spesialisert», de skiller jordbruk, reindrift og fiske. Kvinner har et mer helhetlig syn på liv og virke.

Samme kjønn – ulike Erfaringer

Konferansen skal ikke bare bryte barrierer mellom kjønnene. Det store antallet gjester fra Russland kommer unektelig til å sette sitt preg på diskusjonene. Stemland er veldig begeistret for at de russiske kvinnene kommer for å dele sine erfaringer:

– Russiske kvinner sitter på en helt annen erfaring enn oss. Dette stolte folket som har vært vitne til og offer for store omveltninger vil ikke bare bære byrdene lengre. De vil være med og forme landets framtid, utvikling og forvaltningsideer. De russiske kvinnene representerer

også urfolk som har store verdier å formidle. Kvinneliv i Nord skal være en møteplass for kvinner.

Uten mat og drikke...

Her skal visjoner og drømmer deles, kvinnelige forskere skal innlede til debatt, kreative kvinner skal underholde og forsyne deltagerne med lekre retter:

– Festivalen Arktisk Mat skal gå parallelt med konferansen. Her vil mangfoldet på Nordkalotten virkelig eksponeres. Matmarkedet vil fungere som synliggjøring av ressursbruket i de forskjellige land og verdensdeler som er representert, fortelles det med stor entusiasme.

Samfunn i endring

Den smittende gleden over å samle mellom 200 og 400 kvinner til kreativt samråd grunnes også i de mer langsiktige visjonene med konferansen:

– Vi håper vi kan følge opp de konklusjonene vi kommer til, smiler Stemland.

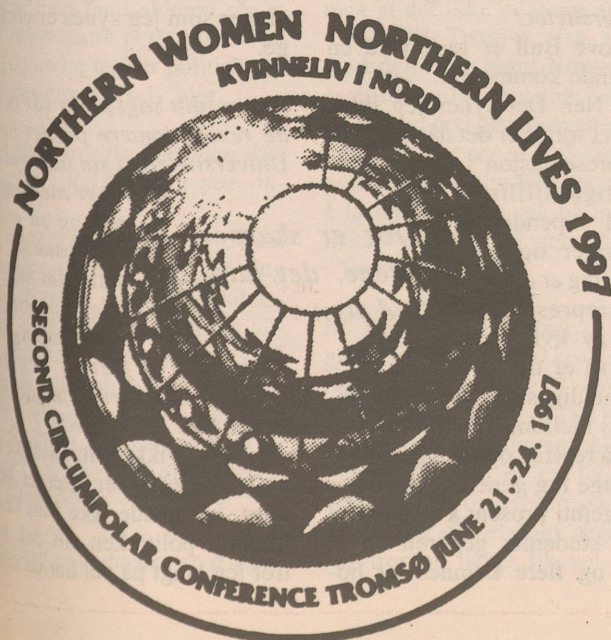
– Der skal arrangeres verksteder for å sikre det gode liv. Her vil vi skape nettverk som kan skape samfunnsendringer i

neste omgang. Konferansen skal være første skritt på veien til innflytelse, slik at vi ikke bare snakker sammen disse dagene, men tar lærdommen med oss ut i hverdagen. Det gode liv skapes i politisk handling og med gode kunnskapsstrategier.

Med videre horisont

Helse og velferd for enkeltmennesket og nasjoner skal sikres gjennom samarbeid og engasjement. Stemland har stor tro på at kvinner kan påvirke den store sammenhengen. Hun ser for seg at Agenda 21 fra Rio-konferansen kan følges opp gjennom Kvinneliv i Nord.

– Nå skal det mobiliseres på alle plan; både regionalt, nasjonalt og globalt. Kvinneliv i Nord er en ypperlig mulighet til å få satt ord på egne erfaringer samt dra nytte av andres, avslutter hun, og benytter samtidig anledningen til å invitere til den åpne høringen mandag 23. juni med tema «If women really matter.»

TOVE BULL -

NORDKALOTTENS AMAZONE

Tove Bull kommer i god tid rett fra et møte. Hun er midt inne i en flyttesjau. Sier hun er glad for å slippe unna en liten stund og at det er en selvfølge at hun tar seg tid til å snakke med oss.

U Marte Holmemo

Tove Bull har vært rektor ved Universitetet i Tromsø (UiTø) i halvannet år. Vi lurer på hvordan disse årene har vært. Svaret kommer kontant.

– Travelt. Videre har det vært spennende med variert arbeid. Av og til for travelt, men artig likevel.

Synes du du har oppnådd de målene og visjonene du hadde før du startet?

– Jeg tror aldri man kan oppfylle de forventningene man har. Et universitet er og bør være konservativt og styreløst, men dette er jo ingen fordel når man sitter i en styringsposisjon. Det er et dilemma. Likevel er det endel ting vi har fått gjennom. Vi la mye vekt på internasjonalisering. Studentene kan vi ikke gjøre så mye med, vi kan drive rekrutteringsarbeid og slike ting, men de store svingningene kommer jo av helt andre ting. Men stort sett er jeg tilfreds med de studentene vi har.

Det jeg ikke er helt fornøyd med er at vi som alle andre universiteter merker økonomisk trangere tider. Samtidig som, og det er jeg veldig fornøyd med, statsråden har sagt at Universitetet i Tromsø fortsatt er under utbygging. Det gir jo muligheter, mens de andre universitetene må begrense seg.

Tove Bull fikk en tøff start som studentenes rektor. Studentstyret i '95 mente at valget var udemokratisk og oppfordret til å stemme blankt. Dermed ble det førti prosent blanke stemmer under valget.

Hvordan er forholdet til studentene og deres styre nå?

– Jeg synes ikke forholdet til studentene har vært dårlig. Jeg sa at jeg syntes måten studentene argumenterte på under valget var dårlig. Jeg synes det er greit. De reagerte på at jeg er

relativt frittalende, men jeg ønsker å være frittalende. Jeg har et greit forhold til studentene, men jeg ønsker å si i fra når jeg er uenig. Det må studentene akseptere, og jeg aksepterer deres oppfatninger.

Var det vanskelig å overta etter en så populær rektor som Ole Mjøs?

– Det er det mange som har spurt meg om og jeg synes vel egentlig ikke det. Jeg har samarbeidet med Ole Mjøs og har et alt for nært forhold til han til at jeg vil sammenlikne meg med han. Jeg er skarpere i kantene, det har jeg alltid visst.

Som professor i nordisk språk og litteratur er det vanskelig å opprettholde interessen for ditt eget fagfelt ved siden av den tøffe jobben som rektor?

– Det er ikke vanskelig å opprettholde interessen, men det er vanskelig å opprettholde min

egen faglige aktivitet. Jeg kan bare gå på et universitetsstyremøte for å opprettholde interessen for mitt eget fag. Jeg er interessert i språk og kjønn, og jeg er opptatt av kommunikasjon. Jeg gjør mange interessante observasjoner.

Som Tromsøs første kvinnelige rektor, synes du likestillingskampen har nådd langt nok ved Universitetet?

Tove Bull er rask med en nektende kommentar.

– Nei. Det synes jeg ikke. For det første er det dårlig kvinne-representasjon i faste vitenskapelige stillinger. I stipendiatstillinger og på hovedfag er det jo god representasjon av kvinner.

Men så er det jo en uheldig skjev fordeling fagene i mellom. Alt for få kvinner på realfag og på naturvitenskapelige fag generelt. At det er over femti prosent kvinneandel blant studenter generelt og at flere og flere kvinner tar ho-

vedfag synes jeg er fint.

Jeg er så gammel at jeg mener jeg har sett et tilbakeslag i likestillingskampen som mange unge jenter vil være uenige i. De betakker seg for at sånne gamle kjerringer som meg skal mene noe om kvinnefrigjøring. Men jeg har meninger om det, og jeg forbeholder meg retten til å ha meninger. Det er sidet ved jenters virkelighet og holdninger som jeg synes er uheldige.

Det er blitt sagt at du var en av de revolusjonære på det Røde Universitetet i sin tid og at du nå er mer moderat, og så er du blitt katolikk. Er dette din måte å følge tendensene i samfunnet om å fjerne seg fra samfunnsengasjementet og finne svarene andre steder?

– Jeg er ikke blitt katolikk av politiske grunner, det er helt klart. Jeg hadde ikke blitt katolikk for politikken sin del. Jeg tror jeg langt på vei har de sam-

Jeg er skarpere i kantene, det har jeg alltid visst.

Rektor ved Universitetet i Tromsø, Tove Bull. En liten dame med sterke meninger.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

me oppfatningene som jeg hadde før. Jeg var ikke så revolusjonær, jeg var vel mer radikal, og tror ikke jeg har forandret syn i forhold til de fleste verdier. Jeg tror det er en del av aldringsprosessen å dempe seg litt og ikke storme barrikadene for hver minste ting. Samtidig som at man med alderen ser at det finnes andre perspektiver på ting og andre tenker politisk annerledes enn jeg selv gjør.

Hva gjør Tove Bull når hun ikke er rektor. Rekker hun noe annet?

– Jeg leser veldig mye, men jeg leser vel mer og mer ting som er rettet mot universitetsdrift, universitetshistorie og slike ting. Jeg liker godt å gå på kino. Se surrealistiske og eksperimentelle filmer, bare det ikke går for langt. Jeg kan godt gå og se mer sentimentale eller komiske filmer også.

Hvordan tror du det er å være

student i Tromsø?

– Nå har aldri jeg vært student i Tromsø, men når jeg sammenlikner Universitetet i Tromsø med de andre universitetene jeg selv har vært student ved og det bildet jeg har av andre universiteter, så forundrer det meg at det ikke er større søkermasse til Tromsø, fra andre landsdeler enn Nord-Norge. Det er et lite miljø, trivelige lokaler og relativt god økonomi etter forholdene. Det ser ut til å være et godt studentmiljø der det er lett å få innpass. Det må på mange måter være ideelt å være student i Tromsø.

Nå viser undersøkelser at det i gjennomsnitt er 5000 kroner dyrere i året å studere i Tromsø...
– Det beklager vi. Det handler om vertskommuneproblematikken. Tromsø er en by med vekstmerter og overpressa økonomi. Der er selvsagt negativt. Jeg tror og håper likevel at et

hyggelig og oversiktlig studentmiljø og med åpne dører og lett kommunikasjon helt til direktør og rektor, kan kompensere for levekårs manglene.

Du nevner åpne dører. Har du noe særlig kontakt med studentene?
– Jeg har god kontakt med studenttillitsvalgte og representanter for studentstyret. Endel studenter tar kontakt med meg på et såkalt grasrotnivå. Det er når de møter problemer og ikke får gehør i andre instanser de prøver først. Men det er den kontakten jeg har med studentene, bortsett fra at jeg har kontakt med studenter jeg kjenner privat via familie og liknende.

Jeg er litt bekymret for en stor avstand jeg ser mellom de studenttillitsvalgte og de studentene som ikke har noe med studentpolitikk å gjøre, selv om dette ikke er min sak. Jeg tror avstanden er mindre mellom insti-

tuttene og sentraladministrasjonen, enn den er mellom studentene og deres tillitsvalgte. Det er jo viktig at studenter engasjerer seg.

Synes du det er dårlig engasjement blant studenter, og tror du eventuelt at det har en sammenheng med det presset studenter møter?

– Jeg ser det ikke på så nært hold og kan ikke si så mye om det, men jeg kan jo se på deltakelse ved studentvalg. Det ser ikke ut til at det er så store mengder studenter som engasjerer seg. Men om det er på grunn av press,

det vet jeg ikke. Min erfaring er at de som engasjerer seg også er de som gjør det bra på studiene. Hvis en deltar aktivt og er trygg i sin rolle, og hvis man trives og har det godt med seg selv, er man flinkere å takle press og klare flere oppgaver.

Jeg tror det er en del av aldringsprosessen å dempe seg litt og ikke storme barrikadene for hver minste ting.

– Først og fremst må vi jobbe for å få gjennomslag for at universitetet ikke er ferdig utbygd før vi føler at vi har et studenttall som relativt sett svarer til folketallet i Nord-Norge, sammenliknet med resten av landet. Vi må ha et breiere tilbud enn vi har i dag. Vi lever jo i en tid der det økonomiske også styrer politikken, og dette får konsekvenser for myndighetenes vilje for å styre. Så lenge vi kan slåss mot at bestemmelsene gjøres av økonomer og opprettholde og øke en standard ved Universitetet i Tromsø, både kvantitativt og kvalitativt, må det være en av visjonene mine.

TAKK TIL SUBSIRKUS FOR LÅN AV LOKALER.

Det å trives med seg selv og takle press, gjelder det også for Tove Bull?
– Ja, det tror jeg.

Hvilke framtidvisjoner har du som rektor ved Universitetet i Tromsø?

– Først og fremst må vi jobbe for å få gjennomslag for at universitetet ikke er ferdig utbygd før vi føler at vi har et studenttall som relativt sett svarer til folketallet i Nord-Norge, sammenliknet med resten av landet. Vi må ha et breiere tilbud enn vi har i dag. Vi lever jo i en tid der det økonomiske også styrer politikken, og dette får konsekvenser for myndighetenes vilje for å styre. Så lenge vi kan slåss mot at bestemmelsene gjøres av økonomer og opprettholde og øke en standard ved Universitetet i Tromsø, både kvantitativt og kvalitativt, må det være en av visjonene mine.

TAKK TIL SUBSIRKUS FOR LÅN AV LOKALER.

Lite interessert i egen hverdag?

Det har over lengre tid vært svært vanskelig å rekruttere nye og ferske studenter ved ISL til studentpolitisk arbeid. Lena Jensen og Guro Berild forteller om det som har skjedd siden et nokså turbulent studentrådsmøte i høst.

U Siv Tofte

Rekrutteringsproblemen resulterte i at "gamle travere" stort sett levde i sin egen verden og styrte som de syntes best. Dette førte til at misnøyen begynte å bre seg. På det første og eneste Studentrådet som ble arrangert på ISL høstsemesteret '96, tok fagutvalget for Dokumentasjonssvitenskap initiativ til å endre dagsorden.

Ny dagsorden.

Den nye dagsordenen gikk ut på at valg foretatt på forrige Studentråd skulle tilbakekalles og nye representanter velges. Initiativet ble begrunnet med misnøye med hvordan studentpolitikken frem til nå hadde fungert., spesielt den manglende kommunikasjonen mellom stu-

dentrepresentantene og de som hadde valgt dem. Resultatet var at det ble nedsatt et interimstyre som skulle fungere som instituttets studentrepresentanter samtidig som de skulle se på organiseringen av studentpolitikken på ISL. Interimstyret hadde syv medlemmer og tre fag var representerte. Styret skulle fungere frem til første Studentråd våren '97.

Ny giv

– Det resterende av høstsemesteret ble brukt til å utarbeide ideer og planer for hva som skulle gjøres. Eksamener og den forestående juleferien vanskeliggjorde konkrete handlinger rettet mot studentene på ISL.

I januar gikk interimstyrets medlemmer rundt til alle grunnfagene på ISL.

– Vi forklarte her hvorfor interimstyret ble nedsatt og hvilke oppgaver vi hadde. Vi informerte dessuten om de ulike vervene vi søkte kandidater til. Videre inviterte vi alle interesserte til et igangsettingsmøte hvor vi ville fortelle nærmere om hva et fagutvalg er, hvordan man starter et fagutvalg og lignende nyttig informasjon. Samtidig inviterte vi alle til Studentrådet.

– Det ble antageligvis for mye informasjon på en gang. Det møtte nemlig ingen opp på igangsettingsmøtet. Dette tok vi som et tegn på at noe drastisk

måtte gjøres.

Sjarmoffensiv

– På Institutt-dagen under Minidebut-uka plasserte vi oss strategisk riktig i foajeen på ISL. Som ammunisjon hadde vi diverse plakater, bokstavkjeks, røddrus, dikt-opplesning og musikk.

– Vi foretok også nok en informasjonrunde. Denne gangen begrenset vi oss til å informere om det forestående Studentrådet og om formøtet til det.

– Oppmøtet på formøtet var overaskende godt. Vi svarte på spørsmål om organisasjonsstrukturen på Instituttet og Universitetet generelt. Vi stilte også spørsmål ved det moralske i å ha studentrepresentanter valgt av et fåtall av studentene.

– Det lenge bebudede Studentrådet ble så endelig avholdt. Vi lyktes her å få fylt alle ledige verv unntatt stillingen som nestleder i Studentutvalget for ISV/ISL.

Veien videre

Lena og Guro har dette semesteret delt på stillingen som fagutvalgs-koordinator på ISL. De har jobbet iherdig med rekruttering til fagutvalgsarbeid, men så langt har lite skjedd.

– Det kan nesten se ut som om det ikke er noe behov for fagutvalg på ISL. Fagene er ofte små og kommunikasjonen

Til tross for iherdig jobbing har ikke Lena Jensen (t.h) og Guro Berild klart å skape flere fagutvalg på ISL. Likevel ser de positivt på fremtiden.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

mellom studentene og de ansatte og administrasjonen synes god. Faktisk engasjerer tidligere studenter ved ISL seg ofte i fagutvalgsarbeid på andre institutt.

Grunnen er sådd

Lena og Guro forteller videre at deres primære mål ikke har vært å på død og liv opprette fagutvalg på alle fag. Først og fremst ville de dra i gang et bedre tverrfaglig samarbeid med kontaktpersoner som kan fungere som bindeledd mellom de ulike organisasjonsnivåene. De føler

derfor at deres arbeid ikke har vært helt uten resultater. De har også opprettet en positiv dialog med instituttledelsen som har bevilget penger til videre studentutvalgsarbeid på ISL. Lena og Guro vil i tillegg utarbeide en rapport om sine aktiviteter og resultater. Denne rapporten kommer til å bli gjort tilgjengelig for både etterfølgere og andre interesserte.

Begge slutter nå som fagutvalgs-koordinatorer og er derfor på jakt etter en etterfølger.

Spesielle og alminnelige fagbøker og materiell får DU hos **EN SPESIELL BOKHANDEL** i **DET SPESIELLE ÅRET DU** er inne i. Vi legger **SPESIELT** vekt på at **DU** trives hos oss og at **DU** får det **DU** trenger.

SPESIALBESTILLINGER koster ingenting ekstra.

Kan **DU** ikke komme innom, sender vi gjerne til **DEG**, og legger **SPESIELT** vekt på at det går samme dag som du ringer, faxer m.v.

VELKOMMEN TIL SJØGATA 31/33 - 2. ETG.
SPESIELL SERVICE FÅR DU HOS OSS.

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø

Bok- og papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr. : 77 68 35 40

Telefaxnr. : 77 68 53 01

E-mail : Centrum@icenet.no
(http://www.icenet.no/libris)

Treffstedet

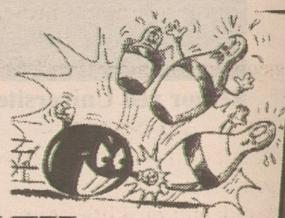
Åpningstider:

Mand-torsd 10-24

Fred-lørd 10-02

Søndag 13-24

Telefon 77 61 97 70

VELKOMMEN TIL BOWLING & SQUASH PÅ STAKKEVOLLVEIEN 49/51

Squash: Kun kr. 30 per ½ time per bane før 16 alle hverdager. Kr. 40 per ½ time 16-18 og 22-24 alle hverdager og hele lørdag og søndag

OBS: Nå også innendørs go-kartbane. Inngang gjennom Bowlinghall

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

Biljard - flipper - air-hockey

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med oss ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, eksamensangst, spørsmål om framtida... Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretasjen på ISV-bygget med egen inngang fra øst. Treffetid 10-14 hver dag. Klokkene 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste. **PSYKOLOG:** Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.
Ekspedisjon: Tlf. 77 64 53 23

OBS! Studentenes Sosialtjeneste har nå lokaler i kjelleren på ISV-bygget

De siste sommerbarna

Etter at de fleste i disse dager lukker boka, pakker tannbørsten og setter kursen hjemover etter endt semester, hva skjer da på Universitetet? Det jobbes. Et 20-talls studenter sørger for at den akademiske høyborg ikke sover. Nå er det imidlertid kroken på døra for sommerstudentene, og Utopia har loddet stemninga hos den siste generasjon sommerbarn.

U Asbjørn I. Bartnes

Det er Institutt for språk og litteratur som de siste åra har gjennomført et prøveprosjekt med et sommersemester på engelsk og allmenn litteraturvitenskap mellomfag. Ordninga innebærer at studenter kan begynne på grunnfaget om høsten, avslutte det i april/mai og deretter ta mellomfagstillegget med eksamen i juli/august. Det er disse racerne som skal holde professorer og amanuenser i ånde og så gjennom sommermånedene.

Sparer tid og penger

Muligheten til å spare både tid og penger har fått vel 20 engelskstudenter og 4 litteraturstudenter til å bytte ut reisebrosjyrer og inntektsgivende arbeid med pensum og et liv på lån. De fleste av studentene begynte på grunnfaget i høst, og vil dermed fullføre mellomfaget før det er gått ett år. Tid er penger, i hvert fall for de som er avhengige av kjærkomne bidrag fra Lånekassen, og noen av studentene sier at denne spesielle ordninga har vært utslagsgivende for at de nå har valgt å ta mellomfagstillegget. I tillegg er selvsagt de som uansett hadde tenkt å utdype seg utover grunnfagsnivå fornøyde med ordninga.

– Med denne ordninga sparer jeg jo et semester i forhold til normert studietid på den utdanninga jeg har tenkt å ta uansett, konstaterer en av engelskstudentene.

Siste generasjon

Men denne sommeren er siste gang UiTø avler sommerbarn. Grunnen er manglende barnebidrag fra departementet, og dette til tross for at erfaringene med trestemesterordninga har vært gode. Prestasjonene på eksamen har ikke tatt nevneverdig skade av den raske progresjonen, og

Mens de fleste vender nesene hjemover, trapper andre opp til enda et semester.

FOTO: ASBJØRN BARTNES

studentene Utopia har snakket med synes det er positivt å kunne utnytte også sommermånedene til studier.

Får til is og brus

Det vanker også ekstra lomme-penger for studentene som er med på ordninga. Utover ordinært lån og stipend for vårsemesteret får de ekstra lån og stipend for 2 måneder i forbindelse med sommerkurset. I tillegg gir Lånekassen et lån på ca. 6000,- kr. som omgjøres til stipend hvis de består mellomfaget. Det er disse pengene kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ikke lenger er villig til å avse.

– Det er jo litt rart at de ikke kan videreføre ei ordning som studentene setter pris på og som de har gode erfaringer med, sier en av studentene når hun får vite at hun tilhører det siste kullet som får denne muligheten.

Motivasjon?

Etter et hektisk studieår og bare en ukes ferie til å roe eksamensnerven og fordøye resultater er det igjen full fart med lesing og oppgaveskriving. Men studentene later ikke til å mangle motivasjon.

– Når et drøyt snes studenter har hele universitetet som tumleplass kan det meste skje, sier en tredje student.

Hun kaster et raskt blikk ut av vinduet, mot snøveggen som

ennå rekker til 2. etasje på ISL. Slår værprofetenes utsagn angående sommerværet til, så blir det vel helst inne det skjer.

Gjennomsnittstemperaturen

på UB blir garantert høyere enn den ute, så i stedet for solkrem må nok de sommerstuderende smøre seg med tålmodighet; Eksamen er i slutten av juli for

engelsk og i begynnelsen av august for allmenn litteraturvitenskap.

Etter det gjenstår det bare å slå av lyset før de går.

(E)U-hjelp til Finland

Hvis du er en av de som stemte nei fordi du trodde EU var en kynisk pengemakt som ikke yter uhjelp, bør du revurdere ditt standpunkt.

Imponerende engasjement

Utopia har regnet litt på saken og kommet fram til at dersom det prosentvis er like mange fattige studenter i Finland som i Norge, skulle det utgjøre i overkant av en kilo kriserasjon per hode (eller mage).

Vi er imponert over EUs sosiale engasjement, men litt forbauset over at ikke de norske medier har fulgt opp saken.

Setter pris på maten

Biologistudent ved Åbo Akademi, Maria Holmberg, sier til lokalavisa at mange er redde for å ta imot hjelpen. Selv er hun en ganske vanlig student, verken rik eller fattig, men hun setter pris på tiltaket.

En annen, som ønsker å være anonym, sier til avisa

Åbo Underrettelser onsdag 16. april, at det er vanskelig å få endene til å møtes, selv om han ikke drikker sprit. Han tar i mot nødrasjonene med åpne tarmer.

I Norge

Her i Norge er vi som kjent desverre ikke medlem av EU. Hvis du for tiden ikke skulle ha nok penger til mat, får du heller trøste deg med at det tross alt finnes mennesker som har det verre. Finnene, for eksempel, har ikke fått mat siden midten av april. Dessuten er de fleste nødt til å snakke et uhyre komplisert språk med mange kasus.

Er sulten utholdelig, får du heller spise litt snø og tenke på at det snart er juni og sommer og tid for å reise hjem og snylte på mor og far.

U Martin Tjersland

I midten av april mottok fattige finske(!) studenter 80.000 kilo mathjelp fra EU. Maten ble levert i poser som hver inneholdt hvetemel, makaroni, havrekjeks, knekkebrød og hermetisk kjøtt. Maten var selvsagt øremerket de mest trengende lesehestene.

Paneldebatt på IBG :

Ujamm kjønnsfordeling i naturfagene

– Vi ønsker å sette søkelyset på den lave rekrutteringen til naturfagene, sier Kirstin Fangel, hovedfagsstudent i zoologi. Hun og Geir Arnesen med flere inviterer onsdag 4.juni kl.14.00 til paneldebatt i kantina på IBG.

U Martin Tjersland

Rekrutteringen til natur- og realfagene er preget av en skeiv kjønnsfordeling. Fremdeles er det en overvekt av menn i faste stillinger ved universitetene og høyskolene. Hva skyldes dette, og hva kan gjøres for jamne ut dette skillet i høyere utdanning? Hvor viktig er i det hele tatt denne problemstillingen?

Økonomisk støtte

– Dette er bare noen av mange spørsmål søkelyset vil bli rettet mot denne onsdagen, lover Geir Arnesen, studentrepresentant i Arbeidsutvalget og hovedfagsstudent i botanikk på Institutt for biologi og geologi (IBG).

For en tid siden mottok IBG økonomisk støtte fra Senter for kvinneforskning og kvinner i forskning. Pengene var øremerket tiltak som kunne bedre eller belyse kvinnesituasjonen på instituttet.

Nylig bestemte fem studenter seg for arrangere en paneldebatt, og fikk grønt lys fra Arbeidsutvalget og administrasjonen til å disponere disse midlene.

Trenger begge kjønn

Innleder i paneldebatten blir professor i botanikk ved Universitetet i Oslo, Inger Nordal. Hun har under mottoet «flere kvinner inn i naturvitenskapen» diskutert hvorvidt vitenskapen lar seg påvirke av det kjønn som dominerer den. Til det svarer hun ja.

– Kvinnene som gruppe vil

Kirstin Fangel og Geir Arnesen er bekymret over den lave kvinnerekrutteringa til naturfagene.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

kunne gi en positiv utvidelse av eksisterende forskningsfelt, tror Nordal. Tittelen på hennes innledning er beskrivende nok:

«Hvorfor naturvitenskapen trenger forskere av begge kjønn».

Mangfoldig panel

De øvrige debattantene er foreløpig Odd Groven, professor i teoretisk kjemi ved IMR, Erik Løvaas, forsker ved NFH, Likestillingssjef Tone Holmen samt to stipendiater ved IMV og IBG, henholdsvis May Britt Eriksen Nordberg og Gerd Nilssen. Ordstyrer Geir Jarle Vold-

mo vil lede debatten innom spørsmål som 'hvilke virkemidler kan være aktuelle å nyttiggjøre seg av for å få økt kvinneandelen?'

Få hovedfagsjenter

En av initiativtakerne til debatten er Kirstin Fangel, hovedfagsstudent i zoologi og studentrepresentant i Ressursgruppa for likestilling ved IBG. Hun synes det er trist at ikke flere jenter velger å satse på en naturfaglig utdanning.

– Det har blitt flere jenter på grunnfagene, men fremdeles er slik at gutta er i stort flertall på

hovedfagsnivå. Jo «høyere» du kommer, desto færre jenter finnes det, sier hun.

Under 3%

Enda verre blir bildet når de ansatte grupperes opp etter kjønn. Kirstin Fangel viser til en statistikk der kvinner på IMR, NFH og IBG kun utgjør henholdsvis 18%, 22% og 26% av de fast ansatte. Deler man disse faste stillingene opp i kategoriene begynnerstilling, mellomstilling og toppstilling besitter disse kvinnene i førstnevnte kategori til sammen så vidt over 40% av stillingene.

Verre er det med den siste kategorien. Kvinnene besitter til sammen *mindre enn 3%* av toppstillingene ved IMR, NFH og IBG.

Møt opp

Kirstin Fangel og Geir Arnesen håper trass i eksamener og ferie at mange vil dukke opp.

– Dette er en debatt som burde engasjere de fleste, tror Arnesen, og anbefaler alle å holde av onsdag 4. juni til IBG-debatt.

Sosialistisk Studentlag i startgropa

Torgeir Knag Fylkesnes er valt til leiar i SSL.

ARKIVFOTO

Tromsø lokallag av Sosialistisk Studentlag (SSL) vart skipa til 21/5. Sosialantropologi-studenten Torgeir Knag Fylkesnes vart der valt til leiar.

U Hallgeir Løland Torpe

Fylkesnes saman med Kristian Wengen og Vedad Hadziavac utgjør det nye styret av SSL. SSL-styret blir truleg etter kvart supplert av av fleire

personar. Det står førebels dårleg til med medlemsstalet i Sosialistisk Studentlag i Tromsø. Ingen betalende medlemmer hittil. Men SSL-leiar Torgeir Knag Fylkesnes har stor tru på at dei snart føreståande medlemsvervingsaksjonane vil

gi vellykka resultat.

Erik Solheim

På Tromsø Jernbanestasjon vart det arrangert ope møte der Erik Solheim argumenterte i mot regjeringa sine planar om bygging av to gasskraftverk på Vestlandet. Vel 40 personar, hovudsakleg personar i godt vaksen alder, fekk her mellom anna høyre at gasskraftverk ikkje bør byggast her til lands for teknologien har blitt vesentleg miljømessig forbetra. Og naturlegvis uttrykte Erik Solheim entusiasme overfor at

SV no har fått seg ein studentorganisasjon.

For studenthus

SSL-leiar Fylkesnes proklammerer at hovudsakene framover blir internasjonalisering på universiteta, oppretting av kompetansesenter for SV-sympatiserande forskarar a' la FAFO og ikkje minst jobbe aktivt for å få realisert eit studenthus her i Tromsø. Her kjem Sosialistisk Studentlag til å engasjere seg grundig i prosjekteringsarbeidet.

Ny sjefshomse

De jobber mot det ultimate mål: den dagen de kan legge ned Homo Polaris. Men foreløpig skal Marit Bugge lede en høyst oppegående studentforening etter tidligere leder Anne Evjen.

U Marte Holmemo

Homo Polaris har nettopp byttet ut sitt styre, det vil si omrokkert. Den nye lederen er tidligere nestleder Marit Bugge, mens tidligere leder Anne Evjen er blitt foreningens første PR-sjef. En tid framover skal disse to damene lede og synliggjøre Tromsøs student- og ungdomsgruppe for homofile, lesbiske og bifile.

Omstrukturering

Strukturen i foreninga endres

stadig, Homo Polaris ble totalt omorganisert da Anne Evjen starta som leder. Marit Bugge forteller at hun skal holde noen lunde samme kurs som sin forgjenger. Det blir snakk om å arrangere fester, foredrag, vise filmer. I tillegg er det planlagt foreldreseminar.

Marit har det store ansvar for å innkalle til møter og sørge for at ting blir gjort. Hun lover imidlertid at hun skal være flink å delegerer oppgavene og at hun ikke skal styre for mye, heller få medlemmene til å delta mer.

Sjefshomser før og nå, Anne Evjen (t.v) og Marit Bugge.

BEGGE FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Informasjon

En viktig del av arbeidet til Homo Polaris er å være en støtte til de nyutsprungne som kommer ut av skapet. Til dette har Homo Polaris en telefonsvarer og faste kontortider, mandager mellom 16.00 og 18.00. Alle arrangementer er åpne for alle, også heterofile, og disse blir annonsert på korktavler rundt omkring.

– Vi kan jo alltså slenge opp noen plakater, men det er jo bare så vidt nyutsprungne folk tør å lese plakaten, sukker PR-sjef Anne Evjen.

Marit forteller at hun gikk feil første gang hun skulle stille opp i Homo Polaris. Hun hadde gått bort til lokalene til fotoklubben og spurt om hun kunne få bli med på hyttetur. Noe som

Anne og Marit synes det hadde vært fint om det også kom folk som ikke er medlemmer på de åpne arrangementene, men tror kanskje at foredragene mer er for spesielt interesserte og frykter at homofile som ikke har stått fram ennå ville føle seg truet om det kom mange utenforstående mennesker.

Egen hjemmeside

Jentene på toppen forteller at de har forsøkt å oppsøke videregående skoler for å informere i klassene, men at skolene ikke tillot dette med begrunnelsen at dette ville gi innpass til alle mulige organisasjoner. Marit og Anne håper likevel at Homo Polaris skal bli mer synlig framover. Det satses friskt på profileringsarbeide. Nå skal de

ne ut hvor mange som kjenner til arbeidet de gjør.

– Dere må få med at vi skal lage en egen hjemmeside, innskyter Anne.

Paradoksalt nok har foreninga et ultimt mål; å en gang kunne legge ned Homo Polaris fordi foreninga blir unødvendig i samfunnet. Dette blir neppe i løpet av det året Marit Bugge skal sitte som leder.

– Foreløpig er det et stort behov for Homo Polaris, sier Marit Bugge. Sjefshomser før og nå, Anne Evjen (t.v) og Marit Bugge.

Endelig ny leder i TSI

Det svært så omstridte vervet som leder for Tromsø studentenes idrettsforening (TSI) ble endelig besatt, da den 21 år gamle Pål Morten Grande fra Hønefoss lot seg overtale.

U Sondre Knutsen

Vervet som ny leder for TSI har stått tomt lenge før unggutten uten betydelig erfaring fra slike verv tidligere lot seg overtale. Han tror uansett at han sammen med resten av hovedstyret vil løse oppgaven.

Avhengig av hovedstyret

Den 21 år gamle sosialantropologistudenten har valgt å kombinere vervet med studier, noe han selv tror vil komme til å fungere fint.

–Jeg tror mye av arbeidet ligger i om vi får hovedstyre til å fungere, siden hver enkelt har

egne oppgaver som skal utføres. Selv om vi er mange nye i styret, da bare to har erfaring fra tidligere oppgaver i TSI, så har jeg tro på at vi kan videreføre den gode jobben det tidligere hovedstyre med Berit Bolland i spissen utførte. Spesielt ble jeg imponert av måten det ble ryddet opp på, ikke minst når det gjelder den gode organiseringen, sier den nybakte lederen.

Ikke lønn

Pål Morten synes ikke vervet burde vært lønnet, til tross for Berit Bolland måtte fortsette som leder selv om hennes periode hadde gått ut for lenge siden. –Jeg mener at TSI på lik linje med andre organisasjoner burde ha frivillige ledere.

–Jeg tror grunnen til at det var vanskelig å verve folk, er rett og slett frykten for mye arbeid som fulgte med. Det førte til at TSI kom inn i en ond sirkel, der kandidatene ble en mangelvare. Personlig regner jeg med å bruke ca. to timer hver dag på kontoret framover

sier Grande som føler ennå han har litt for lite innsikt i alt som omfatter TSI.

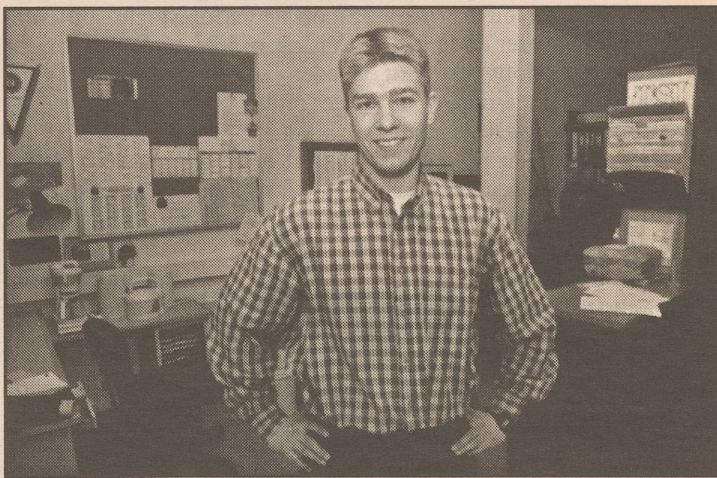
Idrettshall

På spørsmål om når en idrettshall vil stå klar for studenter svarer han:

–Jeg ser positivt på at en idrettshall kan stå klar i løpet av et år, nå som vi forhåpentligvis er blitt enige på universitetet. Mye avhenger selvsagt i om vi får bevilget penger gjennom statsbudsjettet. Grande opplyser videre at det ikke vil bli samlet inn penger til idrettshall i regi av TSI eller andre universitetsorganisasjoner på grunn av det viktigste i denne saken er å holde universitetet samlet om en best mulig løsning. Universitetsdirektør Harald Overvaag har dessuten forbudt TSI å komme med tiltak til idrettshallen.

Ønsker HITØ velkommen.

Nå som Høgskolen er underrettet samskipnaden vil TSI nytt godt økonomisk av situasjonen. TSI ønsker selvsagt å yte noe igjen til høgskolestudenter.

Pål Morten Grande har sagt seg villig til å lede TSI.

FOTO: RUNE SÆVIK

–Vi vil ha løpende kontakt med høgskolen, samtidig som vi ønsker å oppnå et godt samarbeid. Sannheten er at vi har hatt høgskolestudenter som medlemmer av TSI en årrekke, derfor så tror jeg ikke det vil bli noe revolusjonerende på noen måte at høgskolen er underrettet Samskipnaden. Men selvsagt vil de være hjertelig velkommen til å bli medlemmer, samt benytte seg av vår brede idrettstilbud i TSI, avslut-

ter Grande.

Nytt fra TSI

For å nevne nye saker som jobbes med i TSI, så er det for tiden satt ned en komite som skal se på mulighetene til leie av hytte, som TSI medlemmer kan benytte seg av. En annen sak er at til høsten så vil TSI lansere en forsikringsavgift som kan benyttes av medlemmer. Den vil koste 100 kroner og vil gjelde for et år.

Wtagic - ma

Du har kanskje sett dem. På kafeer eller i kantina på universitetet. Med bordet fullt av merkelige kort kan de sitte i timesvis og prate om kontring, flænking og andre ord som du ikke forstår meningen med. Går du bort og spør dem hva det er de driver med svarer de mystisk – Magic. Magic har i løpet av de siste årene vist seg å bli en liten landeplage innenfor merkelige hobbyer.

Det hele startet i USA i 1993. Forlaget Wizards of the Coast var på randen av konkurs. De unge menneskene som drev det lurte på hva de skulle gjøre. De fikk i stand en avtale med kunstnerne de hadde benyttet seg av, slik at de skulle levere kunst billig mot å få aksjer i selskapet (noe de neppe har angret på i ettertid). Så laget de Magic-kort og fikk solgt et lite kvantum nærmest fordi forhandlerne syntes synd på forlaget. Så skjedde det som ingen hadde trodd var mulig. Kortene ble en suksess, og salget tok helt av. Siden den gang er det solgt over 2 milliarder kort på verdensbasis! I 1994 kom Magic, eller Magic the Gathering som er det fulle navnet, til Norge. Det er hovedsakelig i de store byene med et studentmiljø spillet har blitt noenlunde populært.

spunnet spill. Kortmotivene blir tatt for å være okkulte eller religiøse, og det kan jo skremme noen og enhver. Mange holder rollespill og Magic for å være det samme, og overfører fordommer overfor rollespill over til Magic. Kikker du nærmere på kortene åpenbarer en fantastisk verden seg. Motivene er litt varierende i kvalitet, men er ofte svært forseggjorte. I sammenheng med bildet står på mange av kortene sitater hentet fra de underligste plasser, det være seg Shakespeare, Bibelen eller norrøne sagaer. Det dyreste kortet er forresten en «Black Lotus» som koster hele 4000 kroner.

Kortene selges overalt. Kiosker, bokhandler, matvareforretninger og nå også i klesbutikker. Prisen er ca. 90 kroner for en pakke med 60 kort. I spesielle spill- og bladbutikker kan man også kjøpe kortene enkeltvis. Da ligger prisen mellom 10 øre og mange hundre kroner per kort. Skal man bli verdensmester i dette spillet kan det med andre ord komme til å koste en del penger. Kortene tar man med hjem og studerer nøye. Så vel-

ger man 60 av dem og lager seg en «dekk» (kortstokk). Det er mulig å spille fire stykker sammen, men det vanlige er at man spiller to og to. Grunnen til at Magic-spillere snakker en merkelig blanding av norsk og engelsk er ikke at de synes det er så tøft, som mange tror, men fordi det er det enkleste under spillet. Korttekstene står nemlig på engelsk, og da er det lettest å bruke de engelske uttrykkene. Dette kan føre til merkelige setninger som «Jeg putter kreaturen din i graveyarden med en lightning bolt.»

Magic er selvfølgelig som alt annet nå for tiden tilstede på Internett. Her kan du lese «the Duelist», magasinet som kun handler om, ja nettopp, Magic, du kan finne ut når neste turnering går av stabelen, se på verdensrankingen og naturligvis også spille mot hvem som helst at man står i verden. Forde- alle kort som er utgitt, uten at det koster et rødt øre.

Kortfeber

I Tromsø er butikken Dreamlands i Storgata det naturlige møtestedet for Magic-spillere. Vi tok oss en prat med daglig leder, Torleif Vaage. Han kunne fortelle om hvem som faktisk spiller.

– Det er mange studenter som holder på med Magic, men også en god del unge tenåringer. Al-

ders messig strekker det seg vel fra 10-12 til over 30 år. Her i byen er det veldig mange gode spillere, røper Vaage, og avkrefter samtidig forestillingen om at det bare er folk fra rollespillmiljøene som spiller Magic. – I 1995 tok salget av kort av i Norge, etter det har det vært jevnt stigende. I kjølvannet av den vanvittige suksessen Magic har, er det kommet over 100 nye, lignende spill. Kvaliteten varierer veldig, så vi er selektive på

Fengende og fengslende: Det spilles om både NM og Vm-titler. Og pengepremier.

hva vi tar inn. Vi har blant annet Star Wars, Star Trek og X-Files-kort. Det som slår an i USA kommer også til Norge etter hvert, sier Torleif.

Eventyrlig verden

Magic tar utgangspunkt i en middelalderlignende fantasiverden. Her fins det troll, feer, onde ånder og trollmenn. Du som spiller er en av trollmennene. Den magiske kraften får du fra landområdene du kontrollerer. Hver trollmann begynner med 20 liv og det er disse motstanderen er ute etter. Man kriger ved å tilkalle skapninger for å slåss for seg, skyte ut lyn og lignende eller ved å forhindre at motstanderen får brukt sin magi. Hvilken strategi man bruker kommer mye an på hvilken farge man velger å spille. De fem fargene symboliserer forskjellige land man kan ha, og hver type land har sin egen spesialitet. Blått er øyer og kystområder. Den som har blått vil ofte spille passivt og bruke mesteparten av sin energi til å ødelegge mot-

standerens dyr før det blir skapt. Det er nemlig blå sin spesialitet. Rødt er fjellområder. Rødt spesialiserer seg på å få ut små dyr i full fart. Små rare nisser flommer over bordet i håp om å knuse motstanderen før han har fått ut sitt forsvar. Hvitt er gresslettene. Her bor de fleste menneskene. Riddere i skinnende rustninger marsjerer i kamp etterfulgt av en gjeng healere. Hvitt er spesialister på å forhindre skade på seg selv. Svart er de stinkende sumpene. Det er her Dracula bor og sender ut pest og plage over sine motstandere. Svart magi er dødelig sterk og den kan fjerne en skapning fra bordet på et blunk. Grønt er skog. Her finner man de største og de minste skapningene. De sterkeste og de kjappeste. Dess-

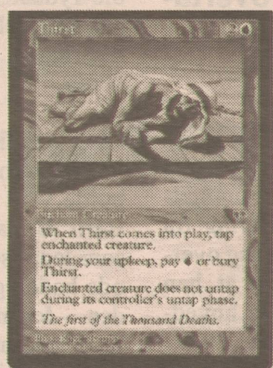
verre er dette det eneste skogene har å tilby. En slags zoologisk hage. Fargene kan gjerne kombineres. Når man skal velge ut de 60 kortene kan man ikke bare velge ut de største skapningene. Man må ha land

for å få lagt dem ut også. Jo bedre skapningene er jo flere land må man ha for å få lagt dem på bordet. Siden man bare kan legge ut et land i runden vil man ikke få ut de beste skapningene før i runde seks, og da kan man godt ha tapt allerede. Derfor er det å lage en effektiv dekk et regnestykke som

ofte kan virke uoverkommelig for nye spillere (gamle og forresten).

Store penger

For den som har talent og ambisjoner, er det store penger å hente

i eller idioti?

te i turneringene. Det er bygd opp et omfattende turneringssystem, med ProTour i spissen. Først arrangeres lokale, så regionale og deretter nasjonale turneringer. I påsken går NM av stabelen, og de fire beste går videre til VM, som foregår i Seattle i slutten av august. Reise og opphold for deltakerne blir betalt, og førstepremien er på 25 000 US dollar. Det finnes faktisk de som har Magic som sitt levebrød.

I Tromsø kan man delta i turneringer relativt ofte, noe som er en fin anledning til å stifte nye bekjenskaper og utvikle ferdighetene sine. Og førstepremier på opptil 40 000 kroner skulle vel være forlokkende for de aller fleste. Det eksisterer også et internasjonalt ratingsystem, som baserer seg

på resultater fra turneringene rundt om i verden.

Utrolig gøy

Anne Lau Revil er en av de få jentene i byen som spiller på et høyere nivå. Hun er opptatt av å fortelle om det gode spillemiljøet som Tromsø har. – De som jukser holder ikke lenge i miljøet. De blir skvisa ut, rett og slett, sier Anne. Hun begynte selv å spille for cirka to år siden. Som de fleste andre ble hun introdusert for Magic av spillende venner.

– Det er jo sånn de aller fleste begynner. Det hadde vært OK med flere jenter, synd at så få er med. De som er det, stiller sjelden opp i turneringer. Jeg har selv forsøkt å få med venninner, men de var ikke interesserte. De som er med har som oftest blitt dratt med av

kjæresten sin. Det er i grunnen pussig at intellektuelle spill domineres så kraftig av gutter. Kanskje kan det komme av at jenter er flittigere studenter enn gutter. Det er ihvertfall det inntrykket jeg har fått i den tiden jeg har studert.

– Jentene er sliterne som aldri gir opp, og har ikke særlig mye fritid til overs til andre ting. Kan hende tror jenter at Magic er forferdelig komplisert og dessuten dyrt å drive på med. Det er jo slett ikke tilfelle. Man trenger ikke være med i turneringer, og man må heller ikke ha dyre kort for å spille. Alt kommer an på hvilket nivå man legger seg på. Det er godt mulig å komme langt med en stokk til 50 kroner. Nivået i Tromsø er fryktelig høyt, men det må ikke skremme folk fra å begynne. En trenger ikke øve mye for å kunne ha det gøy i spillet. Det er jo på lavere nivå det sosiale miljøet er størst. Å spille i verdenstoppen er ikke særlig sosialt, da blir det så mye som står på spill, avslutter Anne.

Hjernetrim

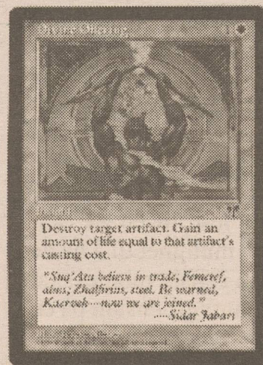
Det fine med Magic er at det er så utfordrende. Lett å lære, men uttømmelig på finurlige triks og kombinasjoner. Man kan fordype seg i den matematiske delen av spillet. Eller bruke tiden til å få dekken til å se så vakker ut som mulig, med matchende dyr og land. Man kan slå opp i leksikon og lære seg hvor skapningene opprinnelig kommer fra. Man kan samle på de mest sjeldne kortene og med en smule flaks tjene litt på det. Eller man kan rett og slett bare spille, krangle, gråte og le så ofte man kan. Det viktige er tross alt at Magic er morsomt og spennende. Særlig for deg som har skjont at Backgammon egentlig er en forenklet utgave av ludo. Regelfeften ligger klar i hver boks du

kjøper, og det står klart og tydelig på hvert eneste kort hvordan du skal bruke det. Så det er bare å begynne.

Føler du at du er flink nok kan du stille opp i mesterskap og vinne deg en tur til Paris eller Seattle. Forhåpentligvis hjalp dette litt på forståelsen for hva disse gærne kortfanatikerne egentlig holder på med. Nei de er ikke satanister, og nei de kan ikke se inn i fremtiden, og nei, de skal ikke ta kollektivt selvmord på 17. mai år 2000. De har det bare gøy med noe som er kreativt,

utfordrende og avslappende på samme tid. Hvorfor gjør ikke du?

U Stine Eidissen Bya og Jardar Lørdøen

Lik rett til utdanning

- stopp markedsfundamentalismen før den kommer og tar deg!

I forrige nummer av Utopia ble forsøket på å innføre en betal-skole ved Avdeling for Lærerutdanning ved Høgskolen i Tromsø avslørt. Under dekke av at det visstnok er normalt - noe det IKKE er - prøver Høgskolen seg på å kreve betaling per vekttall for alle kurs som ikke er obligatoriske. Det betyr at hvis du er tatt opp som lærerstudent men vil ta noen flere kurs enn de obligatoriske - kanskje for å bli en bedre lærer - så må du betale 1200 kroner (sic!) per vekttall! Hvis du vil bli adjunkt med opprykk, som er 20 vekttall ekstra og som gir bedre lønnsnivå etter endt utdanning, må du ut med 24000 spenn!

Dette er i beste fall sjonglering med lovverket og totalt i strid med norsk utdanningspolitikk, uansett hvor ille den ellers måtte være. I Lov om Høyere Utdanning står det at man kan ta betalt for eksamensavvikling (ikke kursing) for studenter som IKKE er tatt opp ved institusjonen. Implisitt (for oss som har lært oss å bruke logikken mot makta): Det er ikke lov til å ta betalt av folk som er opptatt til studier ved Lærerskolen. Altså: Betal-skole for lærerstudenter er i strid mot lovverket!

Forhåpentligvis kan Høgskolen i Tromsø ennå pugge fjellvettregelen om å snu i tide. Hvis ikke blir resultatet at færre tar ekstrakurs og at lærerutdanninga i Tromsø blir av en dårligere kvalitet. Uansett så er dette forsøket på prising av kunnskap et tegn i tida: Lille Norge er i ferd med å gjøres til en samlebandsprodusent av nødtørftig utdanning og det er bare de som har litt ekstra å rutte med som kan sikre seg ei utdanning over middels kvalitet. Vi ser det på Universitetet i Tromsø: Så kalte «gjennomstrømmere» (les: studiekonsulenter m.m.) har som oppgave å få studentene gjennom utdanninga så fort som mulig. Ingen slinger i valsen, normert studietid skal overholdes. Hvis ikke, får man ris på rumpa av Statens Lånekasse og mer som statens sugerør i studentenes lommebøker: Renta på lån der er høyere enn markedsrenta og prisstigninga. Vi må betale tilbake langt mer enn det vi får, og staten tjener på at vi utdanner oss. Alt dette redu-

serer kvaliteten på utdanninga: Vi blir ikke kloke av å pugge med nesen i boka, men av å ta ei utdanning samtidig som vi har overskudd til å engasjere oss i det som skjer rundt oss. Altså: Vi trenger tid, vi trenger rom for individuelle utdanningsløp.

Det at vi tar høyere utdanning, er faktisk et gode for samfunnet: Vi tilegner oss kunnskap som skal brukes til å utvikle samfunnet og kanskje finne måter å ta vare på Jagland & Co når de blir gamle og noen må skaffe dem pensjonistkronene sine.

I dag hevder AP-regjeringa at arbeidsledigheta er rekordlav. Samtidig sitter tusener på tusener av ungdom og eldre i forelesningssaler rundt om i landet. Det er mange som velger å ta utdanning i stedet for å stå i jobbø eller gå på sosialen. Ved at man tar et fag i stedet, forsvinner man fra statistikkene til Jagland. I tillegg tar man opp et lån fra Staten, som skal tilbakebetales med renter seinere.

SV har sagt at utdanning må være noe Norge skal satse på og at det ikke skal være Staten som subsidierer studentene, men omvendt. Vi vil ha økt stipendandelen og vi vil ha studielånsrenta ned til under markedsrenta. SV jobber for lik rett til utdanning: Det skal ikke være størrelsen på lommeboka som bestemmer om du har råd til å tilegne deg kunnskap og vekttall sånn som Lærerutdanning legger opp til. Det skal ikke være sånn at det er forskjeller i utdanningstilbudet ettersom hvem du er og hvor du bor. I tida som kommer blir det viktigere og viktigere å forsvare den like retten til utdanning mot markedsfundamentalismen på høyresida (hvori opptatt Arbeiderpartiet). Det er mist to måter studenter kan gjøre dette på: Ved å gi blanke f... i studieprogresjonen eller aktivisere seg i studentpolitisk arbeid for å stoppe gjennomstrømming og kutte renta. Eller (og det er ingen motsetning her) ved å stemme ved valget til høsten, og stemme for lik rett til utdanning.

Av Thomas Johansen,

2. kandidat til stortingsvalget for SV i Troms, UiTø-student og medlem av Sosialistisk Studentlag og ROSSA.

SV seire for studier i utlandet!

SV har i vår fått flertallet i Stortinget med på å gjøre studier i utlandet enklere tilgjengelig for flere. Målsettingen er ambisiøs, men ikke urealistisk; at halvparten av studentmassen skal få mulighet til å dra ut på kortere eller lengre studieopphold og at ungdom som studerer i utlandet skal få de samme støtteordninger som de som tar utdanning i Norge.

Internasjonalisering av utdanning er viktig og grunnleggende, både for den enkelte ved et en får innblikk i andre kulturer og språk og fordi det tilfører samfunns- og næringsliv verdifull kompetanse. Samtidig som det stimuleres til økt utdanning i utlandet ser SV det som viktig at det også blir lagt stor vekt på muligheten for at utenlandske studenter kan studere i Norge. Det er i dag stort misforhold mellom hvor mange norske studenter som reiser ut og hvor mange utenlandske studenter som kommer hit for å studere. Det akademiske miljø har godt av impulser utenfra. Det må derfor være et hovedmål at det skal være likeverdighet mellom utveksling av studenter mellom Norge og utlandet. Internasjonalisering er ikke bare å sende norske studenter til utlandet, men det er også å internasjonalisere norsk høyere utdanning i Norge ved f.eks. at flere utenlandske studenter her i landet.

For SV er det særlig viktig å få en større sosial og geografisk fordeling av studentene. For å få til dette må vi satse sterkere på informasjon og støtteordningene må være slik at de ikke ekskluderer noen fra å forsøke. Støtteordningene må utformes slik at de reflekterer levekostnadene i det enkelte ville fått i Norge, justert etter prisnivå i det enkelte land pluss et tillegg fordi de ikke i samme grad har muligheten til å skaffe seg ek-

strainntekt, som studenter i Norge.

Problemet for mange utenlandske studenter har vært å få finansiert hjemreiser. SV er svært glad for at flertallet på Stortinget nå har gått inn for fullstipendierte to tur-retur reiser fra studiested og til hjemsted i Norge. Dette vil gjøre at lånebelastningen for studenter som studerer ute vil bli vesentlig mindre enn i dag, fordi halvparten av reisestøtten i dag blir gitt som lån.

For å nå målet om at halvparten av studentene skal få mulighet til å reise ut vil det være delstudier i utlandet som først og fremst vil ha vekt. Disse studentene har hatt dårlige støttebetingelser enn de studenter som har hatt hele studiet i utlandet. Nå skal alle studenter ha de samme støtteordningen. Dette vil gjøre det økonomisk mye lettere å ta deler av sin utdanning i utlandet.

SVs mål er å utvikle Norge til et kunnskapssamfunn. Ny kunnskap er avgjørende for å kunne møte stadig raskere endringer i hvordan vi lever og arbeider. Vi lever i et samfunn i rask endring. Internasjonalisering av økonomi, teknologi, vitenskap og politikk har bidratt til økt internasjonal kontakt, rask økonomisk utvikling og større avhengighet av det som skjer på den internasjonale arena. Mange føler seg i dag avmektige i forhold til den utviklingen som skjer. Større folkevandringer og impulser fra media gjør at vi må forholde oss til en mer sammensatt verden. Et slikt samfunn trenger oppdaterte, aktive og kreative mennesker. En god politikk for å øke antallet studenter i utlandet ønsker oss!

Av Øystein Djupedal

stortingsrepresentant og nestleder i SV

Ny eksamensordning på historie grunnfag - mer til skade enn til gagn?

Som student ved historie grunnfag stiller jeg meg undrende til den endring i eksamensform som er vedtatt gjennomført og referert i forrige nummer av Utopia. I stedet for å ha eksamen hvert semester, vekselvis i verdenshistorie og norgeshistorie, skal man nå bare ha en skriftlig eksamen etter to semestre. Hvilke konsekvenser kan en slik endring i eksamensformen få?

I stedet for å kunne lese til en av eksamene om gangen og ha mulighet til å ha de sentrale deler av pensum i friskt minne, skal man presse inn hele grunnfagpensum på en eksamen. Dette kan få to følger: enten stormleser studenten et omfattende og detaljrikt pensum, eller så satser han eller hun på å klare seg unna med å bare lære deler av pensum. Konsekvensen blir uansett dårligere kunnskapsnivå hos studentene. Nyordningen synes således å legge til rette for et svekket faglig nivå på historie grunnfag.

Alt fra første introduksjonsforelesning

får grunnfagstudenten høre at historie på universitetet handler om å forstå, ikke pugge årstall. Å oppøve evnen til kritisk diskusjon av historiske problemstillinger bør selvsagt være et sentralt mål, også på grunnfagsnivå. Men det hjelper ikke å være verdensmester i reflektert diskusjon hvis man ikke har noen historiske kunnskaper å diskutere ut i fra. Det fikk fjorårsstudentene som hadde hoppet over den samiske historien bittert merke. Faren for at studentene slik velger bort deler av pensum vil opplagt øke når man skal ha hele pensum til en eksamen.

Den nye eksamensordningen begrunnes i forrige Utopia av undervisningskonsulent Steinar Aas med den nåværende ordningen gir «problemer i forhold til vekttall». Det synes ganske uforståelig så lenge historie grunnfag tilsammen utgjør 20 vekttall, og det ikke er mulig å få godkjent deleksamener.

I tillegg uttaler Aas at den nye ordningen

skal gi mer tid til faglig modning. En sympatisk tanke, Men siden vi alle kjenner studentenes noe ujevne leseintensitet (samvariasjon med eksamen), vil neppe resultatet være økt kontemplasjon over faget i sene høststunder, men heller økt panikk og manglende oversikt ved den endelige eksamen.

Når det argumenteres ut fra hva som er studentenes interesser, skulle man tro at studentenes representanter har gått helhjertet inn for nyordningen. I følge fagutvalsrepresentanter har de i alle sammenhenger gått i mot de planlagte endringene i eksamensformen, men at dette har møtt liten forståelse på historieseksjonen. Ganske uvitenskapelig kan jeg også konstatere å ennå ikke ha møtt en eneste student som mener at den nye eksamensordningen vil være en forbedring.

Det finnes selvsagt argumenter for den nye eksamensordningen: Det vil være lettere å trekke sammenlikninger mellom utviklingen i Norge og resten av Europa («verdenshistorie» er i alt vesentlig Vest-Europas historie), og man vil få rom til en ekstra semesteroppgave i første semester. I tillegg er det mulig at historieseksjonen vil spare penger på å redusere eksamenstallet. Dette synes likevel ikke å veie opp for de negative virkningene som er skissert ovenfor. Selvsagt kan vi håpe på at færre og større eksamener vil gi rom for dypere fagforståelse. Jeg er konsekvensene bli det motsatte.

Av Bård Hekland

- ellers formøyd student på historie grunnfag

Kultur

KULTUR
KOMMENTAR

Drittungene kommer

X-generasjonen begynner å bli gamle. Vi ser dem ikke lenger. De sitter i leilighetene sine med gjeld langt oppover ørene, angrer på at de studerte så mange år på kafé for Staten sine penger. De drar ungene på fanget;

Jo, nå skal du høre; da pappa var liten gutt viste de noe som het Romlingene og Pompel og Pilt på barne-TV. De var veldig skumle, og så hadde vi ikke farge-TV engang. Oldinger!

For her kommer generasjonene som er fostra opp med Vibeke Sæter og Labbetuss. De slenger opp dørene til alle kaféene, dasker de veltrena sprettrampene sine ned ved yndlingsbordet ditt. Okkuperer alle avisene for å lese sportssidene, og TV-oversikten. Du trodde ikke de kunne lese bokstaver på papir, engang. De hører på lyder laget av dataelektronikk og rytmebokser, kaller det musikk. Småskengenerasjonen. De med bokstaven Y.

Det var de som fikk alt av dyre leker i politisk ukorrekt plast under jappetiden. Gikk glipp av Halvsju og Tramteateret. Og nå er de jammen pengesterke igjen. Får seg ekstrajobber som bare det. Livslyst og masse overskudd. Snart er det ingen som forstår ironien til «Lillelørtdag»-gjengen når de rister av seg mye av syttitallets sosialpedagogikk.

Man skal alltid definere tider og generasjoner. Individualisme og relativisme snakker de om nå. Det skulle gi plass til alle etter som alle kun er opptatt av sitt eget lille jeg.

Nuvel, her sitter man og føler seg eldre enn motekatalogene. Må sammenlikne seg med skjønnehetsidealene som knapt er ferdige med puberteten. Jeg har aldri stått på snowboard, foretrekker å ha bukseinnengen opp til navlen. Ikke har jeg fuskepels og oakleybriller. Har aldri knipsa E. Min aldersgruppe som verken ble X eller Y. Årskullene som ikke var nevneverdig i den sosiologiske historien. Jeg vokste opp med NRK og barnetimen. Nå må Disney snart lage dataanimert film om mormor og de åtte ungene for at dagens barn skal få sin kultur-arv.

Kall meg faen ikke gammel. Nå skal jeg skal jobbe med en anstendig lønn og arbeidstid. Betale strømregninger og vurdere i hvilke farger gardinene mine skal være. Råtygge ginseng og dempe belysningen på badet sånn at jeg ikke ser rynkene mine. Jeg pensjoneres fra kulturredaktørstillinga i Utopia og overlater tastaturet til Stine Eidissen Bya. Takk for meg.

Marte Holmestad

Uka 98 unnfanget

Den neste studentuka i Tromsø er under planlegging. Foreløpig er det ikke bestemt om svangerskapet skal være et eller to år, men sannsynligvis vil den neste studentuka se dagens lys allerede til neste år.

Tanken bak å arrangere uka så snart igjen, er at man er lettere sikret oppmøte på uka-98 fordi studentene fortsatt husker hva ei studentuke er. Med den store gjennomstrømmingen av studenter ved UiTø og i mangel av et studenthus, har studentkulturen dårlige kår. Og dermed også studentukene i Tromsø.

Mandag denne uken ble det holdt et møte hvor en styringsgruppe ble nedsett. Utfallet av dette møtet var uvisst da Utopia gikk i trykken. Men sann-

synligvis vil ikke den endelige oppbyggingen av ledelsen for UKA-98, bli bestemt før til høsten. Ei eventuell regjering vil ikke bli konstituert før da, dersom det er den organisasjonsformen som blir valgt.

Tidligere i vår ble det holdt et evalueringsmøte for alle byråkratene. Så spør det om man klarer å dra lærdom av UKA-97 i arrangeringen av den neste uka.

U Lise Swensen

Dag Solstad kjem til byen

Forfatteren Dag Solstad kjem til Tromsø torsdag 28.mai, der han skal fortelja frå sitt lange forfatterskap og lesa frå bøkene sine.

I Nord-Norsk Forfattersentrum sine litteraturkveldar kalla «Litteraten» er turen no komen til Dag Solstad. Han er vel kjent for dei fleste. Solstad debuterte allereie i 1965 med novellesamlinga «Spiraler», og har sidan skrivne eit utall romanar og kortprosa-tekstar. Solstad er særleg kjent for å skildra tilhøve i samtida på ein treffande og radikal måte.

Karl Johan Jensen hos arrangørane seier til Utopia at det ikkje er heilt klartlagd kva Solstad skal snakka om, han

har fått frie tøyler. Men truleg kjem han til å lesa opp frå bøkene sine, og då mest sannsynleg frå hans siste roman «Professor Andersens matte». Tillegg kjem han til å reflektere og fortelja om forfatterskapet sitt. Jensen seier at det til slutt truleg vil vera ope for spørsmål og debatt.

Så for dei som har tid og lyst er det berre å møta opp på Theaterkaféen klokka 20.00 denne torsdagskvelden.

U Lars Åke Andersen

Vi Cannes

- Et skrått blikk på kvinnekampen

Med alt annet enn rødstrømper som dannelsesideal skulle det mye til før jeg lot meg rive med av omtalen av konferansen Kvinneliv i Nord. Mine kanskje forvrengte minner fra 70-tallets brystholderbål og selvrealiseringstokt lå som et tungt blybelte over ethvert forsøk på å

trengte inn i sakens egentlig natur. Kvinneliv i Nord. Bare ordene blåste asken fra pornobålet inn over øynene mine; jeg kunne ikke se klart. Med lett skjelvende hender tok jeg opp programmet for konferansen, og forberedte meg på enda en sak der plikten kommer foran gleden. Forsidens ikke-symmetriske utforming oppholder meg noen få strakser. På fem språk introduseres denne "circumpolare" (nå lærte jeg et nytt ord!) samlingen. De samiske nasjonalfargene er tillitsvekkende, og jeg blar plikt-skyldig videre. Omslagets innside er tegnet av en viss Blomberg. Den klassiske kystkvinnen på tegningen tar ikke blikket bort fra klesklypene. Geita ørter ufortrødent videre. Ja vel, nå skal den dobbeltarbeidende husmora tas til inntekt for kvinnekampen igjen. Kvinneliv i Nord er i ferd med å miste min tillit. Et "modifisert Caff-kart over Nordkalotten" fanger oppmerksomheten på midtsidene. Borden rundt sidene tar en sving og peker rett på Tromsø. Her skal det skje, og jeg skal, på grunn av studiene neste mot min vilje likevel være

i byen den helga dette foregår. Men dette angår uansett ikke meg. Jeg er ikke opptatt av å identifisere meg med aktivister og rabulister. Mine prinsipper om likeverd handler om mennesker, ikke kjønn. Likevel er det noe ubestemmelig som makter å begeistre. Kanskje er det den fascinerende utformingen, kanskje er det ordbruket. Jeg vet ikke om ordene er gamle i rødstrømpesammenheng, men "prosessarbeid", "strategier" og "handedyktighet" har jeg sjelden hørt fra den fronten. Nå skal endelig kvinnen være med og forme en deklarasjon for den kommende sikringen av bærekraftig utvikling, uten at det skapes nye kløfter mellom kjønnene. Min kjeppest om samarbeid og felles skuldring for en bedre framtid får motstridende næring. Jeg er blitt nysgjerrig. Og da kan alt skje. Endelig har aktivistene innsett det jeg alltid har trodd på, tenker jeg hoverende. I samme nu slås jeg av mitt eget tidsbegrep. "Alltid" er mye når det er snakk om 23 og et halvt år. Det er ikke før de fem-seks siste årene jeg har tenkt konstruktivt rundt kvinneperspektivet. Det har tidligere vært maktpåliggende å fjerne meg så langt som mulig fra fortidens mørke kvinnekrieg. Fra mitt mer moderne (!) anskuelssespunkt gidder jeg ikke kaste bort viktige år av livet med å knuse motstand fra det skumle mannsdominerte samfunnet. Med en ørliten porsjon utdanning og klare utsikter er jeg ikke den rette for søsterskapet. Trodde jeg. En skanse har falt.

lover også at jeg ikke skal kjøpe meg lilla skjerf. Det 21. århundres kvinneforkjempere (også jeg?) kommer kanskje i høye hæler og med korte drakter. Vi har kanskje ikke gått i 8. mars-tog med plakater i barnevogna. Vi har kanskje ikke hatt utarbeidende mødre hele tiden, heller. Barnehagebarn var grønne menn og vi hadde lange formiddager med brødbaking og hengekøye i nabolaget. Vi omtolker gamle manifest og kler dem om. Bøker som *Vita Brevis* og *Sabina* er

kanskje kampskrifter. De er til alt overmål skrevet av menn.

Vi når våre mål; se bare på Berit Nushoms Oscarsnominasjon, Guro Fjellangers utallige tillitsverv, Hanne Hauglands høye hopp. Ikke fordi de er kvinner, men fordi de kan.

Av Ingrid Hedlund

Dans

om død

Richard Strauss og skumle samiske noaider på ett Brett? Det fikk de som så ballettforestillingen «Mystiske netter» av Nasjonalballetten.

Et storfornøyd publikum fikk inntet mindre enn tre forskjellige ballettstykker som alle skildret spenningsfeltet mellom liv og død, alle med levende musikk.

Vier letzte lieder

Det første stykket «Vier Letzte Lieder» har fått sitt navn etter Richard Strauss sin sangsyklus, hvor han satte toner til tre dikt av Herman Hesse, ved samme navn. Denne sangsyklusen er for øvrig hans siste sanger og er av ettertiden blitt karakterisert som noen av hans vakreste verker.

Danserne ga en var og fin fremførelse av hvordan man må

Danser fra stykket Mythical Hunters

FOTO: ERIK BERG

forholde seg til døden som en befrier og ikke som en fiende, men som en kilde til ro og fred. Dette ble illustrert ved hjelp av å vise mellommenneskelige forhold mellom danserne, og med en dødsengel som bandt episodene sammen.

Liv og død

Også stykket Mythical Hunters kretset rundt temaet døden. Liv, død og gjenfødelse var hovedelementene som ble skildret med utgangspunkt i begrepene «jege- ren», «den jagede» og «den fangede». Likevel var det ingen konkret handling, bare et tema som

ga uante muligheter til å uttrykke tosidigheten mellom liv og død gjennom bevegelse, noe danserne også klarte. Danserne skapte også en flott lydeffekt ved hjelp av stokkene de brukte som rekvisitter under dansen.

Samisk dans

Stykket «Måneren» var i sin tid for rundt 30 år siden den første ballett som tok mål av seg å skildre samisk lapplandsmiljø. Dette var en stor utfordring da samene har en gammel og rik kultur, men ingen folkedanser. Samiske sagn om de underjordiske i naturen, hvor noaiden eller måneren, som

han også blir kalt, er den eneste som kan kontrollere disse underjordiske kreftene, danner rammen for stykket. Samejenta Aili er ulykkelig forelsket og får hjelp hos noaiden, som skaper henne om til en hvit rein. En slik rein er kjent i samisk kultur som noe høyst åtråverdig, og følgelig vinner hun samenes og deriblant sin elskedes oppmerksomhet. Dessverre har noaiden skumle baktanker, og en etter en blir mennene lokket ut i avgrunnen som offer til de underjordiske ved hjelp av det hvite reinsdyret. Bare Nilas, Ailis elskede, overlever fordi Ailis' kjærlighet har svekket henne slik

at hun ikke er i stand til å lokke ham ut i avgrunnen til de underjordiske.

En fengende fortelling som nok slo an blant det yngste publikum. Vi av en noe eldre årgang hadde vårt å glede oss over. En stemning fylt med akkurat så mye naturmystikk og dramatisk som koreografen Birgit Cullberg tok mål av seg og gjenskape gjorde sitt til at publikum ga ensemblet stående applaus da forestillingen var over.

U Marit Helene Stensen

Gramophones: The Last Dreamer

Det er mulig naivisme er 'in' for tiden. Denne debuten overdriver så mye i tekst og vokal at du imidlertid risikerer å få en akutt klisjeoverdose og rosa plysjvekst i øra hvis du hører på den for lenge. Men musikken, den er fin som snus.

OK! Så må du irritere deg litt over en vel framtrødd norsk aksent i den engelske vokalen, som forøvrig ikke alltid er like rein («Marianne»). Og koringen er enda surere. Flere av tekstene er dessuten syltynne (jeg mener: «...set all the people free /justify you and me...» fy faen!). Men når musikken er en herlig blanding av balladepop á la T. Petty, Travelling Wilburys, Lennon/McCartney og nyere Lillo Stenberg, gjør det ikke så

mye. Faktisk nesten ingen ting. Lars Lillo Stenberg har produsert og arrangert bandet som består av Bård Skift (gitar), Erlend Hammer (trommer, piano, orgel), Morten Pettersen (bass) og Haakon Ellingsen (lead vokal, akk. gitar). Hvis tror du har sett et par av disse navnene på samme platecover før, så stemmer det bra – Last James, for eksempel.

Musikkmiljøet i Oslo er altså lite. Gramophones gjør det ikke større, men fyller Norge med litt smak av sommer, solnedganger, tivoli og rosa sukkerpinn. M-mm..

U Martin Tjersland

Sprekt fra Tinget

Hal Berg

Du har garantert hørt den på Petre - stortingsrepresentant Hallgrim berg er ute med en marxisingel som blander munnharpe og techno!?! «Hal Berg» kaller prosjektet seg, og slåttene deres er faktisk sjarmerende nok til å bli spilt på radio i beste ungdomstid. Om ikke annet så kan dette bli en kuriositet i cd-stativet.

For hvem skulle tro at en middelaldrende stortingsrepresentant fra Høyre, av alle partier, skulle lage technoplate? Og som ikke det var nok, deltok han på Hyperstate uten å servere moralklisjeer om dop. Han spilte, og syntes det var kult nok. Personlig mener jeg at flere

innfall som dette fra vår folkevalgte, det ville være et sunnhetstegn. Se for deg: Erling Folkvord med egen kolleksjon av moteklær! Johan J. Jacobsens Interailguide for Europa! Carl I. Hagen med en innføring i filosofihistorie! Kjell Magne Bondevik med black metalplate! Erik Solheim med Snowboardvideo!

Så mange åpne sinn i en slik forsamling - det er vel en utopi. Men det vil nok hjelpe dem i valgkampen. Det vet nok munnharperen fra Løvebakken også.

U Rune Sævik

Det går alltid e

...og det fine er at du ikke trenger å ta det. Med en Inter Rail billett står du fritt til å velge selv om du vil være en uke eller en time på samme sted.

Som Interrailere er forberedelse halve moroa. I all beskjedenhet gir vi her noen tips for en vellykket reise.

Billig reise?

En av fordelene med å dra på Interrail er at det kan koste hva du selv vil at det skal koste. Når billetten er kjøpt og sekken er pakket er det stort sett opp til deg selv hvor dyr du vil at reisen skal være. Uforutsette ting kan dukke opp og det må man bare budsjettere inn i regnskapet.

Hvor skal vi reise?

En Interrail-billett som gir rett til å reise over «hele» Europa koster nå 2 600 kroner for en måned. I tillegg er landene delt opp i 7 Interrail-soner. Så dersom du på forhånd vet at du bare skal reise i en del av Euro-

pa kan det lønne seg å se nærmere på disse, da mulighetene for å spare noen kroner er tilstede her.

Hvem skal jeg reise sammen med?

Reis alene eller sammen med kjæresten, samboeren, venninna di, kompisen din, mammaen din eller med gjengen. Bare husk at jo flere som reiser sammen jo vanskeligere kan det være å bli enige om hvor neste reisemål skal være, om hvilket spisested som har best mat eller om vandrerhjemmet er billig nok. En og annen krangel kan nok dukke opp, men fortvil ikke. Det går som regel ganske fort over igjen.

Pengene eller livet?

Cash, Visa eller reisesjekker? Ja takk, begge deler.

Visakort og reisesjekker er greie å reise med. Reiser du med kort, kan det være en fordel å ta ut penger over betjent skranke. Da må man også være oppmerksom på å holde øye med kortet hele tiden. Husk at Europa er større enn lille Norge. Det finnes folk som har spesialisert seg på å lure folk når de tar ut penger i minibanker.

Skulle du være så uheldig å miste eller bli frastjålet kortet ditt, så må du så fort som mulig

ringe til banken din og få kortet sperret. Oppbevar telefonnummeret lett tilgjengelig. Det er fantastisk hvor raskt profesjonelle tyver klarer å tømme en konto med et stjålet kort. Undertegnede vet av erfaring at det kan være snakk om ikke mer enn en liten halvtime før de har fått det de vil ha.

Reisesjekker kan kanskje være en tryggere måte å ha med seg penger på. Mister du reisesjekker er det ingen andre som kan løse ut pengene dine uten å ha ditt pass, ditt utseende og din håndskrift i tillegg.

Hva skal vi ta med?

Pakk sekken, ta den på ryggen og bær den i 15 minutter rundt i din egen stue. Så tar du ut alt og pakker om igjen. Du finner helt sikkert ut at du kan legge igjen halvparten av innholdet. Husk også at du sikkert kommer over ting du ønsker å kjøpe i løpet av turen og da er det kjekt å ha god plass i sekken. Et annet alternativ kan være å sende hjem ting i posten etterhvert som det tårner seg opp.

Sovepose er ikke en absolutt nødvendighet. Du kan pakke en lakenpose og få lånt dyne og pute på herberg/vandrehjem. Legger man soveposen hjemme kan man komme opp i situasjoner hvor man kan komme til å

angre bittert på den avgjørelsen. Dersom man blir tvunget til å sove ute under åpen himmel er den kjekk å ha. Finner man en ledig flekk på toggulvet er det lite annet som er så deilig som å lage seg et lite rede og sove godt i noen timer.

Hvor møter man andre Inter Railere?

Inter Railere er godt synlig i Europa om sommeren. På sensommeren er det flest Inter Railere og turister generelt på reisefot. Da kan det bli litt for folk-somt.

Det kreves ikke mye trening for å se likesinnede, og det kan være informativt å ta seg en liten prat med andre Interrailere. De kan fortelle om hvordan det er på steder du har planer om å dra til eller du kan slå følge med dem om du har samme reisemål.

Nattreiser

Et triks alle Interrailere kjenner til er å ta toget om natten. Dermed sparer man utgifter for overnatting og man sparer tid. Man kan kjøpe sove- eller liggevogner på toget, men penger kan spares ved å finne et ledig sete eller en flekk på gulvet. Det er også kjekt å legge seg til å sove i en by, og våkne opp i en annen by, kan-

skje i et annet land.

Hvor skal jeg bo?

Vandrehjem og herberger finnes det mange av i Europa. Det er den billigste og greieste måten å overnatte på når du er på Interrail. Prisen ligger stort sett rundt hundrelappen. Før du drar må du skaffe deg et vandrehjemskort. Billige hoteller trenger ikke å koste så veldig mye mer.

Mange skoler blir ofte gjort om til overnattingssteder om sommeren. I mange byer er det også vanlig at man kan bli headhunted av folk som stiller sine private boliger til disposisjon. Dette er spesielt utbredt i Øst-Europa og er ikke til å unngå i Praha. Disse tilbudene kan være vel verdt en kikk. De er ofte billigere og gjerne vel så trygge som offentlige overnattingssteder. Men husk! Bruk sunn fornuft og skygg unna med en gang du aner at vedkommende har skumle hensikter.

Ankommer du sent på dagen til en plass kan det være lurt å bestille plass på forhånd. Du kan risikere å måtte ligge ute under åpen himmel. Det er forsåvidt helt greit så lenge du har flere Interrailere å slå deg sammen med.

U Siri Vaggen Olsen

Paris - den gamle Triumfbuen

Gatemusikant i Venezia.

Amsterdam - sykkelbyen over alle?

tog...

Tips om reisemål

Vi har ikke utforsket hele Europa, men noen felles inntrykk sitter vi igjen med;

På plussiden;

- København,
- Amsterdam,
- Praha (byen taper seg raskt på grunn av turismen),
- London,
- Edinburgh,
- Dublin,
- Paris

•

På minussiden;

- Venezia (dyrt og mye turisme) og den italienske riviera i det hele tatt,
- Wien (dyrt!),
- Tidligere Vest-Berlin (Kryr av bevæpnet politi med sine svære hunder med munnkurv. Skummelt.),
- Budapest (trafikkølje, en million ladaer)

Typisk Inter Rail - Tog, den mest behagelige reisemåten av alle.

ALLE FOTO: RUNE SÆVIK

Hva du ikke tar med deg...

Den tradisjonelle Inter Railer reiser gjerne med en sekk på ryggen. Og i sekken har hun minst mulig.

Lokket på sekken kan krones med en sovepose. Sørg da gjerne for at den er av typen som kan dyttes sammen til en kompakt liten ball. Det er meget upraktisk å oppleve at soveposen er så brei at du blir sittende fast i togdøra.

Innholdet i sekken bør ikke bestå av ting du er for redd for å miste. Ikke ta med Nikonkame-

raet, de nye Levisbuksene eller den bærbare cd-spillere du fikk til jul. Ting kan fort forsvinne på merkelig vis.

En hengekøye kan være smart å ha med på reisen. Den kan du henge opp i togkupeen og sove godt i.

Lommekniv, kopp og bestikk til pikniker er det smart å ta med.

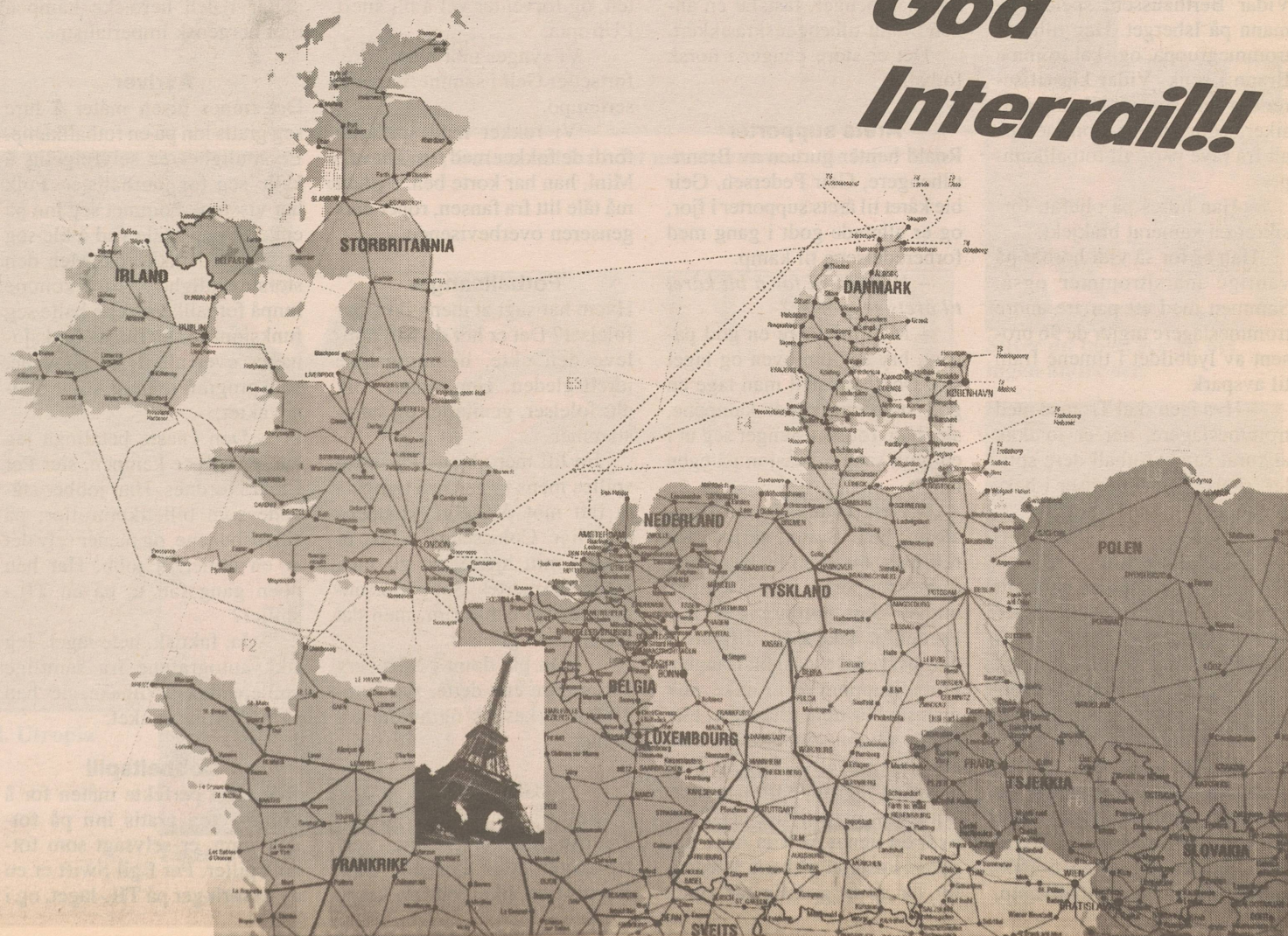
Dopapir kan være en nødvendighet å ta med seg. I enkelte østeuropeiske land må man betale per tørk man trenger, eller papiret kan rett og slett mangle. På jernbanestasjonene i disse landene er det gjerne toaletter som er gratis å bruke, og

noen som man må betale for. Da kan det for en uvitende nordmann gjerne lønne seg å betale for fornøyelsen. Ellers kan man fort oppdage at man står i et avlukke uten lås på døra og bare et hull i gulvet som man ikke kan skjønne hvordan skal brukes. Skjønt, gjenfortellingsverdien er stor etter et slikt besøk.

Pass, billetter, penger og andre verdisaker bør oppbevares i et pengebelte eller en mappe rundt halsen som er skjult under klærne. Disse bør du helst ikke åpne under oppsyn. Ha også noen småpenger lett tilgjengelig som du kan gi til eventuelle tyver.

Venezia.

God Interrail!!

Det e TIL som e bæst under tvil

Er ballen virkelig rund? Er dommeren en jævel, og hvor mange baller har han? Er Nils Arne Eggen en feit gris? Utopia retter et kritisk undersøkende søkelys på ideen fotballkamp.

Colosseum to timer før kampstart: «Jeg er fyllesjuk i dag» brøler ut av høyttaleranlegget.

Nils Arne Eggens skrekk, Isberget - TILs supporterklubb, samler seg her før hjemmekampene.

Cupfinaletriumfen fra i fjor vises på storskjerm, og det er enda en stund til Ørjan Bergs «hand of God». Det er Brann som står på menyen i dag og Tromsø vil vinne 3-1, gjetter Vidar Bertheussen, spetakkelmann på Isberget. Han tilhører trommegruppa, og skal tromme Brann i senk. Vidar klassifiserer seg selv som en allsidig musiker, som spiller trommer på alt fra rave party til fotballkamper.

– Han høres på oljefat, forsikrer en kamerat bråkjekt.

Han er for så vidt hørbar på vanlige marsjtrummer også. Sammen med ett par tre andre trommeslagere utgjør de 96 prosent av lydbildet i timene fram til avspark.

– Hva faen skal Tromsø med trommeslagere, det er jo ikke akkurat sambafotball dere spiller, skarrer en bergenser i bakgrunnen.

Formue

For selv om Isberget har blitt utropt til verstinger i flere hovedstadsaviser, så kan fiendens disipler vandre noenlunde trygt i løvens hule. Minst tyve bergensere har tatt seg bryderiet med å fotfølge sine røde helter fra stadio'n.

– Jeg har bonuspoeng på Braathen, men de fleste andre betaler 4500 kroner for flyreisen. Så det går nå en 6-7000 kroner på en hel fotballkamp,

forklarer Roald Dale (35) fra Bergen.

Dog ikke en hel fotballkamp. Returflyet til Bergen går kvart på åtte, slik at de fleste må dra allerede i pausen for å komme seg hjem. Dette gir en minuttpris på henimot 140 kroner for en fotballkamp. Selv de minst barnevennlige teletorgtjenestene ligger langt under dette prisnivået.

– Men har man penger, så har man penger, fastslår en annen Brann-tilhenger skråsikkert.

Det er store penger i norsk fotball.

Årets supporter

Roald henter gurun av Brann-tilhengere, Geir Pedersen. Geir ble kåret til årets supporter i fjor, og er allerede godt i gang med forberedelsene til kamp.

– Hva må til for å bli kåret til årets supporter?

– Man må være en god patriot, bry seg om byen og laget sitt. Dessuten skal man lage en god stemning rundt kampene, sier han, før han slenger seg ut i en unik sangprestasjon på egen hånd:

– Heia Brann, Brann, Braaann, heia Brann, skrikes for full hals, mens en litt overivrig tromsøsupporter prøver å legge inn et klart nordnorsk «TIL» istedenfor taktfaste «Brann» i den bergenske nasjonalsangen. Fotballsupportere er ikke slik man skal ha dem til å være. Her kunne Brann-supporteren med enkelhet tatt et velfortjent kvellertak på TIL-supporteren, samtidig som han spyttet «fy faen, hvor du ligner på Nils Arne Eggen» i ansiktet på ham. Istedenfor tar de et godslig tak rundt

hverandre, og fortsetter å synge på hver sin versjon av samme melodi i et vakker samsang.

Har det gøy

– Vi er her for å ha det gøy. Vi har en felles interesse, og det er det som skjer på banen, sier herr Pedersen. Han får mor Teresa til å fremstå som selveste draugen i sammenligning med ham.

– Heia TIL, heia TIL, fortsetter den rødkledte tromsøgutten, og forventer vel å bli sitert i Utopia.

– Vi synger mot hverandre, fortsetter Geir i samme bergensertempo.

– Vi føkker med spillerne fordi de føkker med oss. Du vet, Mini, han har korte ben, og han må tåle litt fra fansen, roper bergenseren overbevisende.

Fotballsanger

Hvem har sagt at menn ikke har følelser? Det er her du kan oppleve den ekte, hemningsløse idrettsgleden. Her blotter folk alt: følelser, genitalier og sangstemmer.

En litt mer ukjent TIL-sang spilles mens vi går ned trappa å ta fatt mot Alfheim, kampens virkelige Colosseum: «TIL er laget i mitt hjerte, du gir meg glede og smerte». Supportersanger skal ha enkle rim, men det får da være grenser.

– Man ble dømt i Nürnberg for mindre enn dette, sier fotografen sarkastisk og holder for ørene.

Utskyking

Under oppvarminga spiller Tromsø Orkesterforening - selve tre dager etter syttende mai. Korpsset tar like godt en krapp

sving foran Brannmålet hvor målvakta forsøker å varme opp.

– Vi prøvde til og med å spille surt mens vi gikk forbi målet, selv om det ikke er så lett, avslører hornblåserne etterpå.

Pussig nok marsjerte de bak Tromsømålet.

– Taktikken var å psyke ut motstanderen, proklameres det. Har man hjemmebane, så har man hjemmebane - hele folket deltar i den heroiske kampen mot bergensk imperialisme.

Avriver

Det finnes tusen måter å lure seg gratis inn på en fotballkamp. En mulighet er selvfølgelig å kalle seg for journalister. Folk har visstnok kommet seg inn på engelsk cupfinale ved å kle seg ut som musikkorps. Men den største muligheten for å komme inn på fotballkamp er å kalle seg funksjonær. Det finnes funksjonærer over alt. I salgsbodene, som programselgere, som tribunevakter.

– Den eneste betalinga jeg har, er å få se kampen, sier Per Einar Nordnes. Han jobber stående som billettkontrollør; på sitttribunen, og mener selv det er en utmerket jobb. Har han noen gang fått ta på en TIL-spiller?

– Ja, faktisk, hele laget. Jeg fikk autografene fra samtlige spillere noen år tilbake, sier han stolt, men behersket.

Dobbeltspill

Den mest perfekte måten for å komme seg gratis inn på fotballkamp, er selvsagt som fotballspiller. Per Egil Swift er en av to søringer på TIL-laget, og i

tillegg er han student ved Utopia. Hvordan er det å spille fotball samtidig som man studerer?

– Det går greit, alt på universitetet er frivillig, så det er jo bare å møte opp når du har tid. Det fungerer veldig bra, vi har fire på laget som studerer. forteller Swift etter kampen. Han har nettopp vunnet 3-0 og lager ett av målene.

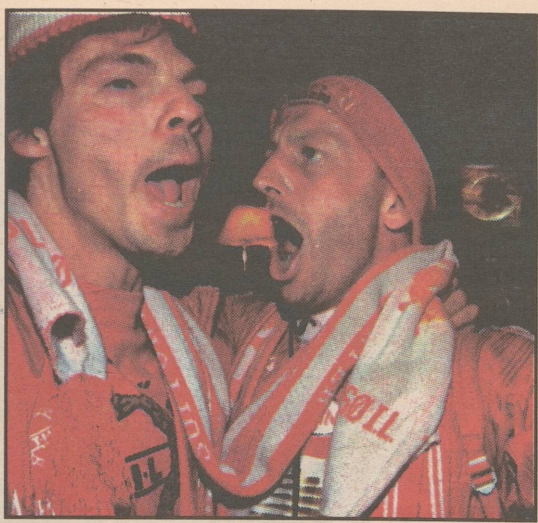
– Hva med myten om at fotballspillerne skal være litt dumme?

– Ja, men det er vel en myte. Men vi får vel se til eksamen!

– Men skjønner folk på universitetet verdien av dette? Ser du storheten i å ydmyke Brann? For dem er jo tre-null bare en dårlig karakter.

– Ja, det er det jo for så vidt for meg også, he-he. Noen er interessert og andre er overborte det ikke interessert. Jeg synes det er trivelig på universitetet, av og til er det greit å møte folk som ikke prater fotball hele tiden, sier han før han labber inn i garderoben.

I det vi labber hjem ser vi branns trener Kjell Tennfjord bekjenne sine synder foran en inkvisisjon av blodtørstige journalister. Fotball er nemlig dødelig alvorlige greier. Stikk innom Alfheim og se selv!

Byen er Bergen og laget er Brann, og herren til høyre var årets Brannsupporter i fjor.

Mangelfull verbal støy kompenseres med trommer.

Et tilfeldig korps kommer tilfeldigvis i veien for oppvarmingen - Branns oppvarming, helt tilfeldigvis.

Einar Nordnes river billetter uten betaling. Han har autografene til hele fjorårets TIL-lag.

Pølser er nødvendig for å overleve en krevende kamp.

Livet er litt kaldere for den som liker fotball. På Alfheim.

Våre helter, Gutan, holder i det minste varmen - de løper hele tiden.

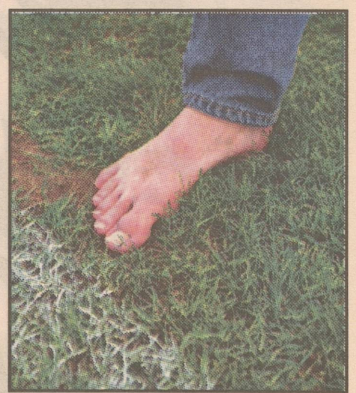
Media er veldig opptatt av fotball. Utopia også, selvsagt.

Livet er litt mer spennende for den som liker fotball.

Sitter du høyt, ser du det ingen andre ser.

Hvis du ikke liker fotball, kan du jo bare trø litt rundt i byens grønneste gras.

Michael Jackson

Michael Jackson er mer aktuell enn noensinne. 14. mai kom hans ny CD «Blood on the dance floor» og 19. august entrer han scenen på Valle Hovin i Oslo. Han har mer enn et kvart århundre bak seg innen showbiz og er den person nest etter Diana som får gjennomgå i pressen.

Tema: Om Michael Jackson; hans liv og musikk.

29. august fyller Michael Jackson 39 år. Til neste bli han 40! Det er ganske utrolig når en ser på hele livssituasjonen til Michael. Hans beste venner er barn og dyr, utseende hans har forandret seg til det ugjenkjennelige. Hjemmet hans Neverland er et eneste stort eventyr. Som en amerikansk avis skrev på forsiden «Peter Pan or pervert».

En kan si hva en vil om Michael Jackson, men han er et musikalsk geni og en fantastisk danser.

Barndom

Michael Jackson vokste opp i unormale omgivelser med en far som terroriserte familien sin både fysisk og psykisk. Det var Joe Jacksons drøm hans fem unge gutter skulle oppfylle. For Katherine var det en vei ut av fattigdommen og en vei å holde guttene borte fra gata på.

Kanskje finnes mange av svarene på Michaels til tider merkelige oppførsel i barndommen. Noen skal ha det til at Michael hatet sin far så mye at han har gjort alt for å ikke se ut som sin far.

Uansett, det må være forferdelig å ikke få oppleve barndommens ansvarsløse lek. Det å bare kunne være.

Som elveåring var Michaels eneste kontakt med barndommen gjennom et vindu i Motowns studio, der han så noen barn leke. «It's been my faith to compensate for the childhood I've never known...»

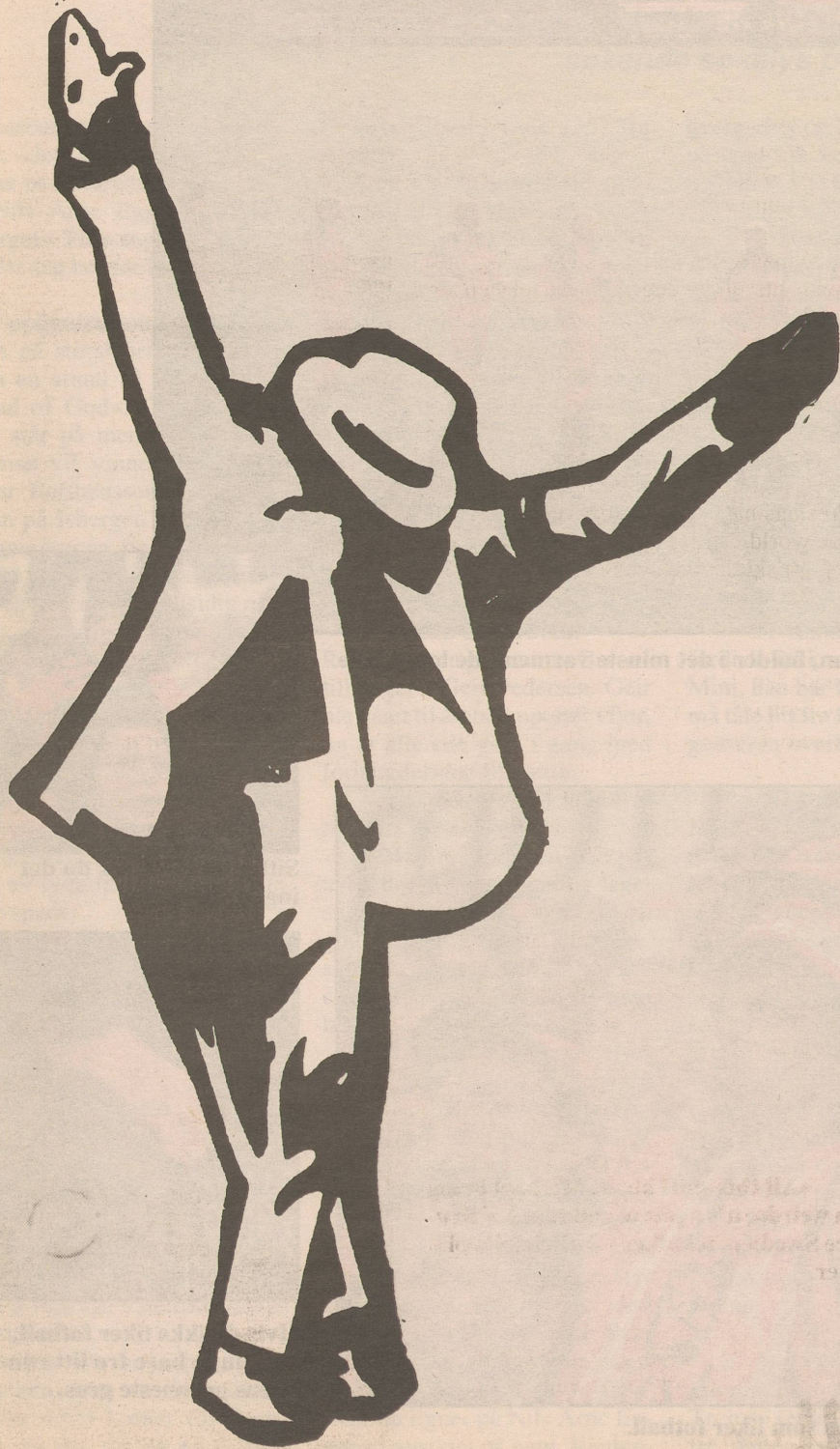
Barnestjerne

Da The Jackson 5 slo igjennom i 1969 med «I want you back», var Michael 11 år. Han hadde allerede 6 år bak seg av hardt arbeid og slit. Lille Michael var født til å stå på scenen. Med sin enorme sjarm og energi tok Michael og brødrene

Amerika og etter hvert resten av verden med storm. De skapte nærmest Jacksonmania.

Jacksonfamilien var et bilde av den amerikanske drømmen. Med hardt arbeid hadde de klatret helt fra bunnen og til toppen. Bak idyllen var bildet et helt annet. Joe fortsatte å misbruke barna sine. Et av hans kallenavn på Michael var «bignose». Han hadde også en affære med en ung jente som resulterte i en datter.

Gjennom dette vokste Michael Jackson opp. Han kom i stemmeskiftet, en traumatisk opplevelse for en som levet av stemmen sin. Han skjøt i været og fikk et kviseproblem. Folk kunne gå ut

THE *last* TEAR

Your words stabbed my heart, and I cried tears of pain. "Get out!" I shouted. "These are the last tears I'll ever cry for you." So you left.

I waited hours, but you didn't return. That night by myself I cried tears of frustration.

I waited weeks, but you had nothing to say. Thinking of your voice, I cried tears of loneliness.

I waited months, but you left no sign for me. In the depths of my heart, I cried tears of despair.

How strange that all these tears could not wash away the hurt! Then one thought of love pierced my bitterness. I remembered you in the sunlight, with a smile as sweet as May wine. A tear of gratitude started to fall, and miraculously, you were back. Soft fingers touched my cheek, and you bent over for a kiss.

"Why have you come?" I whispered.

"To wipe away your last tear," you replied. "It was the one you saved for me."

forbi mens de spurte etter lille Michael. «Min verste fiende var han jeg så i speilet hver eneste dag». Fra å være en utadvendt gutt, ble Michael sky og ensom. En skyhet som han aldri har kommet helt over.

The Jacksons

Etter en periode med hittørke, hadde brødrene og Joe funnet ut at det var best å forlate Motown. De var i ferd med å bli innhentet av sitt eget image. Michael og de andre ville ha mer å si i valget av sanger. De ville blant annet skrive sin egen musikk.

Bruddet med Motown ble et faktum. Jermaine Jackson forlot gruppen og det samme gjorde gruppenavnet the Jackson 5, som det viste seg at Motown hadde rettighetene til. The Jackson 5 ble til the Jacksons og Randy erstattet Jermaine som fortsatte hos sin svigerfar Berry Gordy.

Karrieren tok seg opp igjen og sanger som «Blame it on the boogie», «Heartbreak hotel», «Shake your body down to the ground», «Can you feel it» og «Show you the way to go» ble hiter.

I 1979 tok Michael full kontroll over sin egen karriere. Han kontrakt med Joe Jackson som personlig manager gikk ut og den ble ikke fornyet. I 1979 kom også Michael Jacksons første soloplate ut.

Off the Wall

Off the wall var begynnelsen på en fantastisk solokarriere. Selv om Michael hadde gitt ut soloplater før, var dette den første han hadde virkelig kontroll over. Produsenten på «Off the wall» var mannen som han senere skulle lage verdens mest solgte album med. Quincy Jones.

«Off the wall» skulle opprinnelig hete Girlfriend, etter en låt skrevet av Linda og Paul McCartney. Sangen ble skrevet med tanke på Michael Jackson.

De mest kjente sangene på «Off the wall» er «Don't stop till you get enough», «Rock with you» og balladen «She's out of my life». På sist nevnte sang bryter Michael sammen på slutten. Michael var 21 og rik på mange typer erfaringer, men ikke på virkelig lykkelige øyeblikk.

Skuffende nok ble «Off the wall» kun nominert til en Grammy-pris for beste R&B Vocal Performance. «Bare vent til neste plate» var Michaels respons til den dårlig oppslutningen.

Thriller

I 1982 kom Thriller ut. Den var banebrytende på mange måter, kanskje spesielt på videosiden. Den første singelen fra Thriller var «The girl is mine», en duett med Paul McCartney. Det andre kjente navnet Michael samarbeider med er Toto på «Human nature» og Eddie van Halen på «Beat it».

Tre videoer ble laget fra Thriller albumet. «Billie Jean» og «Beat it» -video-

ene var ingenting i forhold til den siste som ble til en liten kortfilm. John Landis fikk jobben med å regissere Thriller-videoen. Michael Jackson får leke seg med å være varulv og zombie. Dansen på slutten har noen uforglemmelige trinn.

Likevel er det mest uforglemmelige med Thriller-perioden, Michael Jacksons opptreden ved Motowns 25-års jubileum. Det var for meg første gang jeg hørte navnet Michael Jackson. Aldri har jeg sett maken til dansing! Jeg tror ikke jeg var den eneste som han trollbandt da de første taktene av «Billie Jean» trommet ut av høytalene.

Thriller er til dags dato verdens mest solgte plate med hele 40 millioner eksemplarer. Det er som å si at hvert eneste menneske i Norge skulle hatt 4 eksemplarer hver. I en familie på 4 skulle det si 16 eksemplarer. Det er virkelig da man kan skjønne omfanget av salget Thriller har gjort.

Bad

Det var stille lenge fra Michael Jackson. Han trakk seg bort fra publikums søkelys. Kanskje det var nå de aller vildeste ryktene om Michael begynte å florere. Thriller satte han virkelig opp på stjernehimmelen som en av de mest lysesterke stjernene. Han nådde ut til alle typer mennesker. Oppfølgeren til Thriller lot vende på seg i hele fem år.

Bad ble ikke den suksessen Michael hadde forventet. Hva hadde han trodd? Bad har et helt annet lydbilde enn Thriller, litt hardere på en måte. Michael begynner også å synge om verdensfred og hvordan vi skal få det til med «Man in the mirror». Han synger om gaten og om at folk plager ham hele tiden. Og så synger han om «Dirty Diana».

Igjen er videoene til Michael Jackson enestående. Videoen til den første singelen «Bad» er nok en kortfilm. Den handler om en svart gutteunge som går på college. Tilbake til barndomshjemmet blir han konfrontert med sine gamle venner og deres verden. Hvem er det som er bad? Da denne videoen kom så også folk forandringer i Michael Jacksons utseende. Han hadde fått lenger hår og hadde forandret nesen sin litt til. Man begynte også å bemerke at han begynte å se mer hvit ut enn svart.

Det var også en annen ting som hadde forandret seg med Michael Jackson. Hans dansing. Michael var mye mer seksuell og begynte å bruke den berømte «befølingen» av underlivet. Det var som han var lei av å ha stempel på seg som «snill». «I'm bad, really really bad».

Michael Jackson laget også i denne perioden Moonwalker, en film full av musikk fra Bad og Michael som menneske og maskin. Den er totalt basert på Michaels fantasi og han får spille helten. Det gikk et sukk gjennom publikum da

den slemme skurken forøvrig spilt av Joe Pesci, sparket Michael. Å Gud så grusom. Men helten dør aldri og filmen ender lykkelig.

Dangerous

I 1991 slapp Michael sin fjerde soloplate, Dangerous. Mannen er ikke lenger bad, han er dangerous. Og det høres på sangene. Rytmene er mye mer heftige, hele sounden er annerledes. Mye av dette kommer av at Michael byttet produsent. Quincy Jones ble byttet ut med Teddy Riley. Dette nye røffe, litt sexy sound gjør Dangerous spennende, for det er stadig nye ting å finne ut av.

På Dangerous begynner Michael å ta et aldri så lite oppgjør med at folk til stadig bryr seg med hva han gjør som i «Jam» og «Why you wanna trip on me». «They say I'm different. They don't understand, but there's a bigger problem that's so much more in demand.» Og så har vi «Black or white». «It doesn't matter if you're black or white» synger Michael. Og pressen slukker det rått. Han synger om seg selv og sitt mer og mer hvite utseende. Jeg har lest teksten og jeg kan ikke se at det er det den handler om...

Det hadde ikke vært en Michael Jackson-plate hvis ikke balladen om verden hadde vært med. «Heal the world» er vakker. Michael Jackson sier at «All you need is love» av the Beatles skulle vært en slags nasjonalsang for verden. «Heal the world» stiller i den samme kategorien. Vi skulle alle synge om å gjøre verden til et bedre sted å leve!

Turne

Med den nye CD'en begynte Michael Jackson også sin verdensturne The Dangerous Tour. Den skulle til slutt nå Oslo den 15. juli 1992. Med dårlige oppvarmere og mye god, gammel Beatles, entret Michael til slutt scenen på Valle Hovin. Med Orffs O Fortuna og Michael Jackson og diverse forskjellige politi- og militærekskorter på vei til forskjellige konserter, eksploderer plutselig lysbomber og bang der står Michael Jackson!

Det var helt utrolig. Michael Jackson får hele Valle Hovin til å nærmest koke over. Det kan ikke beskrives, det må oppleves.

«All this stuff about Michael being a weirdo, it's a pile of goddam...» Bruce Swedien, tekniker på Michael's plater.

ØLSPALTEN

Av Asgeir Johansen

Da var siste kapittel av ølspalten skrevet, i hvertfall av denne hånden. Men noe gravøl blir det ikke snakk om å avholde. Da skal jeg heller by på en eldgammel festdrikk.

Denne gangen har jeg nemlig tenkt å ta for meg mjøden. Mjøden regnes som en av verdens eldste alkoholholdige drikker, og den kan spore sine aner godt over tusen år tilbake. Riktignok er den ikke et øl, men har vært viktig for utviklingen av ølbryggingen i vår del av verden, så omtale fortjener den i aller høyeste grad. Rent teknisk er mjød en fermentert drikk brygget på honning og humle. Men det er ikke alt.

Mjød var i sin tid (og sikkert for mange fremdeles) en hellig, magisk drikk. Til bryllup var det vanlig å drikke mjød, noe som viser seg på engelsk og fransk gjennom ordene for bryllupsreise: honeymoon og lune de miele. Mjød skulle visstnok være en potent kjærlighetsdrikk, og at begrepene har overlevd så lenge burde vel si sitt. Etter mytene skulle mjød også gi drikkeren udødelighet, visdom og «skaldeevner». Odin drakk i sin tid dypt av jotnen Suttungs mjødtønne, og brakte den til Åsgard. Slik ble han, i tillegg til alle sine andre æresbevisninger, skaldenes gud.

Nå kan du prøve en moderne versjon av gudenes brygg Nordhouse AB i Sverige har brygget et mektig, velsmakende mjød etter alle tradisjonens påbud. Mjøden ble ofte tilsatt forskjellige aromastoffer. Dette har ført til at sødme og alkoholinnhold varierer sterkt, men honningsmaken skal være framtrepende. Nordhouse har etter disse kriterier laget et godt, søtt mjød. Kanskje en alternativ sommerdrikk, så fremt du tilbringer denne i nærheten av Blå Rock.

Ølspalten har vært et forsøk på å etablere øl som en kulturdrikk på lik linje med den fisefine, aristokratiske vinen. Om jeg har lyktes er vel ikke opp til meg å bedømme, og om det er mulig å lykkes blir en helt annen debatt. Om ølspalten blir å overleve et generasjonskifte er for tidlig å si. Jeg takker for meg og ønsker å takke alle lesere og ølhunder.

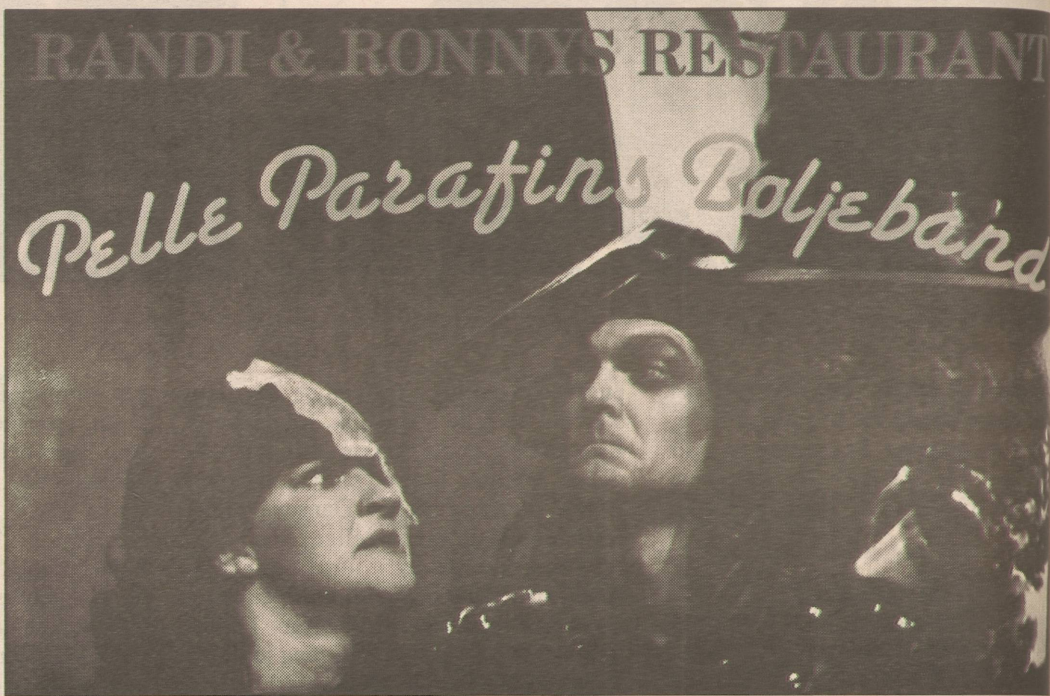
Nyt deres øl!

Aviser er no' herk - gå heller berserk...

...sang Pelle Parafins Bølgebånd på det glade åttital. Hvis du likevel leser Utopia, vet du om et par ord at Pelle Parafins Bølgebånd har gjenoppstått og kommer til Tromsø 28. mai.

Kulturhuset blir arena for vår barndoms ikoner Randi, Ronny, Leon Latex, Frida Frosk, Ragna Rekkverk, Billy Bettong, Gutorm Grevling, Kåre Kelner. Undertegnede hørte dem i Oslo forleden, og O.K., jeg savnet Sandra Salamander og sjefen sjøl, Pelle Parafin, men det gjorde ingenting at akkordene var litt skeivere enn jeg huska de - Pelle Parafins Bølgebånd er fremdeles nesten like bra som Strikk.

Vi som ikke hadde høyreforeldre som ikke likte noen kødda med ordentlig mennesker som

Randi og Ronny i kjent positur.

PRESSEFO

polti' og andre i uniform i beste sendetid på NRK... - vi så på TV at B-bylivet gikk sin gang, vi skjønnte at det ikke er så greit når man bare mangler et eneste rom å øve i, vi syntes Audun Automat var en kjip jævel, og vi heia på Pelle Parafins Bølgebånd i jakten på sannhetsserumet og vi lærte at motorvei var

farlig for deg og meg.

Vi som etter hvert har lært å hate vinteren var enige når Bøljejentene sang om snøen som fyller oss med sinne, snø, snø, vinter'n gjør meg bare sprø. Låtene har ikke akkurat blitt mindre aktuelle. Dette skal du få oppleve igjen....Trenger jeg å si mer?

Hvis du er det minste notalgisk, vet hvor du bør tilbringe kvelden den 28. mai på Kulturhuset. Tramteatret er pensur i historien om den kalde krigen club-7 og norsk nyveivmusikk. Vær der, og vær skvær!

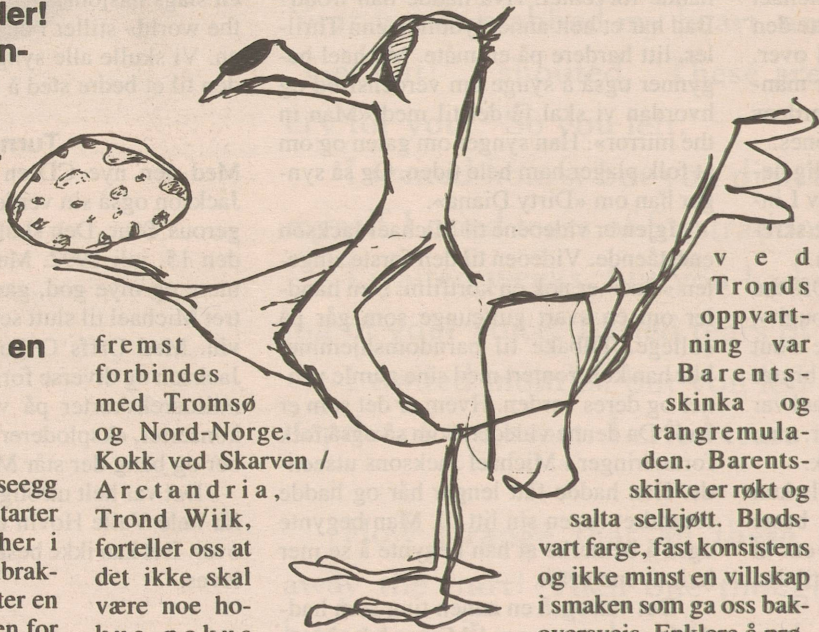
U Martin Tjersland

Kulinæriske Glæder

Kamerater langs sjø og vann, forspis eder! Mens vi fortsatt hunder etter sommeren, og snømåken forhåpentligvis blir stående bortgjemt til neste vinter, lar vi denne gang den virkelige måken legge sitt bidrag til en skikkelig Tromsø-sommer.

Ja, du har forstått det. Måseegg og Mackøl. I tidlig mai starter sesongen for måseegg her i Tromsø. I den anledning tilbrakte dine ydmyke matspaltister en kveld på vertshuset Skarven for å smake på herlighetene. Måseegg skiller seg først og fremst fra hønseegg i form og farge. De store eggene med grønt skall ikledd grå og brune flekker er egentlig ikke noe revolusjonerende på smak. Hviten er mer blank, og den oransje plommen virker veldig innbydende på fatet. For oss begge var det første møte med maten som først og

...og jeg anbefaler Mack-øl til egget.

fremst forbindes med Tromsø og Nord-Norge. Kokk ved Skarven / Arctandria, Trond Wiik, forteller oss at det ikke skal være noe hokus-pokus med eggene. Derfor velger han å servere dem, enkelt nok, kokt og med Mackøl som nødvendig drikke. Uten å være denne Nord-Norske tradisjonen utro, kan det piffes opp med passende tilbehør. Remulade/majones og brød er etterhvert blitt en selvfølge. Røkt laks eller ansjos passer også godt til. Men det vi var mest imponert over

ved Tronds oppvartning var Barentsskinke og tangremuladen. Barentsskinke er røkt og salta selkjøtt. Blodsvart farge, fast konsistens og ikke minst en villskap i smaken som ga oss bakoversveis. Enklere å prøve på sitt eget kjøkken er tangremuladen. Etter lang og heftig overtalelse måtte kokken Trond gi seg over og fortelle hemmeligheten bak. Basis er majones og Creme Fraiche. Finhakk selvplukket blæretang, og tilsett som om det skulle vært persille. Chilipulver tilsettes etter eget godtbefinnende. Kokken Trond bruker også noen dråper Wor-

chester-saus, HP-saus og hvitvin i. Prøv å klekke ut noe med din egen fantastiske fantasi. Måseegg kokes i 20 minutter og serveres delt i to, med skallet på. Og hvis det ikke finnes ter å plukke de selv, er de å kjøpe hos Dragøy for 15 kroner stykket.

Mens vi svinger spiser eggene i uhemmet ekstase, overvære sååå laaangt nord, for Trond tromsøværingenes begeistring som en god unnskyldning for å ta en ekstra Mackøl. Uansett motivasjon, fly enten på byen, eller lag det selv hjemme og kos eder!

God (sommer)fordøyselse!

Av Lars og Kristian
ILL.: ASLAK HAANSHU

Vi noterer at...

...Amerika er i landesorg etter at hunden til Barbara og Georg Bush døde tidligere denne måneden.

...Barbie setter trenden igjen. Nå får du kjøpt barbie dukker som er lenket til rullestolen. Dette er for at barn skal få større forståelse for funksjonshemmede.

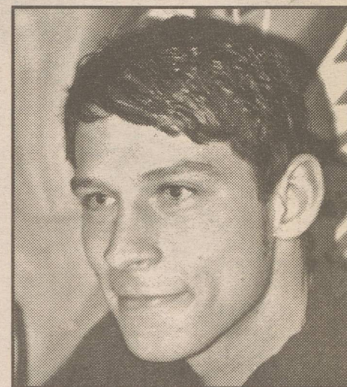
...det er deilig å være dansk på Bækkelaget. Eller var det Spania?

...Tromsøs rødrussavis har vært tema i både Nordlys lederspalte og i kommunestyret. De yngste er fortsatt yngst. La øl være øl og russ være russ, sier nå vi.

...man har okkupert offentlige kontorer i Nederland for å få løslatt den idealistiske miljøvernforkjemperen og samvittighetsfangen Paul Watson. Vi klarer nesten ikke vente på plata og støttekonserten. Eller filmen?

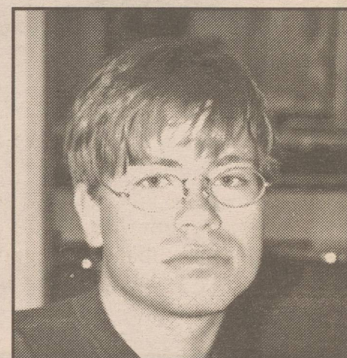
Fire på rad

Syns du ungdommen er for lite idealistisk?

Sander Gram, 22 år, pedagogikk grunnfag.

– Ja. Det er for mange som bare går rundt med en sokk på huet og skater.

Stian Langeland, 20 år, sosiologi grunnfag.

– Delvis. De aller færreste brenner virkelig for ei sak, men når man først gjør det engasjerer man seg ofte veldig.

Irene Foss, 20 år, 1. avdeling jus.

– Ja, forsåvidt. Det er kanskje for viktig for folk å komme igjennom utdannelsen, så mange tar seg ikke tid til å være idealistiske.

Pål Enebakk, 26 år, kjemi.

– Når det gjelder studenter er det lite tiggåing og protester. Jeg mener at det er et tegn på at vi studenter har det bra.

Studenter annonserer gratis på;

Tavla

Bøker selges
Tenkningens historie 1 & 2 selges til halv pris.
Ring Stine, tlf 77 65 61 97

Plater selges
Tom Waits
«Swordfishtrombones», Teh
September When, Best of» og
AC/DC «Ballbreaker»
(ubrukt) selges for 100 kroner
stykket.
Ring Stine, tlf. 77 65 61 97

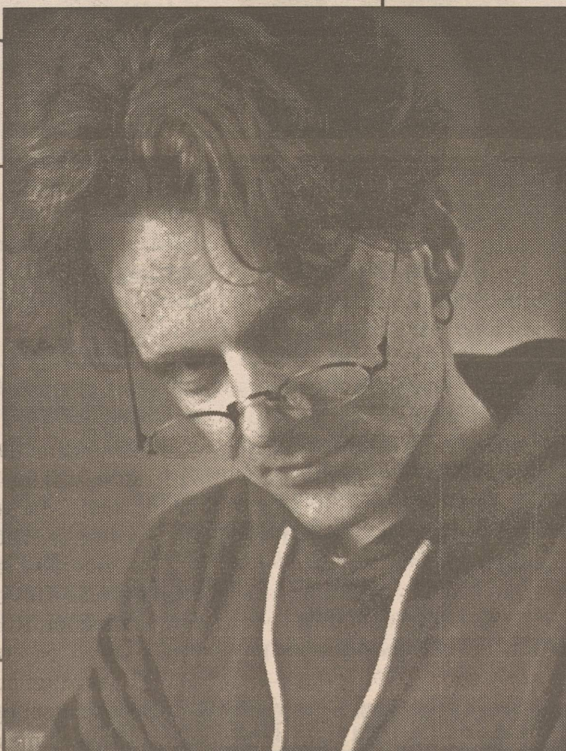
Utopia får ny kulturredaktør

Ansvar for kultursidene i Utopia vil fra høsten av ligge i hendene på Stine Eidissen Bya, og med hjemmeadresse Bjerkvik er hun beviset på at veikryss kan være en kilde til mer en trafikale frustrasjoner. Stine er 22 år, og studerer for tiden tysk grunnfag.

...og fotosjef

Lars Åke Andersen vil få ansvaret for den visuelle delen av avisa. Han er 26 år, unnnfanget i Tromsdalen, født på Stokmarknes, men flyttet til Husnes på Vestlandet tidlig nok til å få nynorsk som morsmål. Heldigvis er det ikke noe krav om at bildemateriale skal foreligge på to målformer. Lars Åke studerer nordisk mellomfag.

ISV-rypa.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

Våren er en klisje, ihvertfall i Tromsø. La vær være vær og menn være menn, og spar penger for å kunne reise vekk fra Nord-Norge noen uker i sommer. Det er meldt om kommende tropesommer i hovedstaden, så utnytt venner og slektninger der nede for å unnsnippe værsyken her oppe.

Onsdag 28. mai

Pelle Parafins Bøljeband, våre barndomshelter besøker Kulturhuset i kveld, hurra! Showet starter kl. 19.00, og selvfølgelig er Randi og Ronny med på laget. Dampen har **Alternativ aften**, tema i dag er Latin-Amerika. Historie grunnfag er ferdig med eksamen og feirer dette med fest på Brænderiet. Rettspolitisk forening arrangerer **debattmøte** om juristikk sett fra dommerens og advokatens side kl. 20.00 på UB. I dag og i morgen kan du gå på intensivt **afrikansk trommekurs**.

Torsdag 29. mai

Norsk forfattersentrum fortsetter serien **Litteraten**, og i dag kan Dag Solstad oppleves på Teaterkafeen kl. 20.00. **Bantaba Brothers** holder afri-

kansk fest med konsert på Kjellern klokken 21.30

Fredag 30. mai

Lunsjtreff for studenter som er alene med barn klokken 11.30 i Lillehiet på hovedgården. **Bantaba Brothers** nok en gang, i dag på Teaterkafeen. **Eksamensfest** for jusstudentene på SubSirkus, oppstart klokken 18.00. Perleledobber og cordfløyelsbukser er obligatorisk!

Lørdag 31. mai

Utstillingen «Kvinnelige pi-

onerer fra nord» åpner på Nordnorsk kunstmuseum. Intensivt **afrikansk trommekurs** enda en gang.

Søndag 1. juni

Siste sjanse til å se Tromsø Kunstforenings utstilling «Mitt Tromsø» som viser barn og unges fotoblikk på Tromsø. Det samme gjelder **tekstilverkene** til Åsa Bergdahl, samme sted. Også siste sjanse til å være med på intensivt **afrikansk trommekurs**. Gjesteutstillingen «Norge - helt Disney» ved fotograf Lill Ann Chepstow Lusty vises fra i dag av frem til 25. august på Tromsø Museum.

Mandag 2. juni

Vi går inn i den siste eksamensuka for de aller fleste, hold ut folkens, det er snart over og da er det bare å leve livet som aldri før.

Tirsdag 3. juni

Interessegruppa for kvinner med **spiseforstyrrelser** har temakveld, og temaet er nett-opp spiseforstyrrelser. Tid: 19.00, sted: RiTøs kurslokaler i Kræmerbygningen. Temakveld i botanisk hage, «Fjellets perler - sildrearter», arrangerer Tromsø Museum.

Onsdag 4. juni

HipHop er tema for ukas temakveld på Dampen. Klokka 14.00 i dag arrangeres **debatt** om kvinner i realfaglig forskning på IBG. Møter du frem ved Tromsø Museum kl. 18.00 kan du være med på **urtetur** i Folkeparken. Husk paneldebatt om lav kvinnerepresentasjon i naturfagene IBG-kantina, kl.14.00.

Lørdag 7. juni

Konsert med **Aedena Cycle**, ambient musikk av en ekte Tromsøstudent på Kunstforeninga klokken 20.00 For de som liker musikk og spennende rytmer fra **Latin-Amerika** og Karibien, kan dette oppleves på Folkets Hus 21.00.

Onsdag 11.juni

Nok en **urtetur** i Folkeparken, fremmøte ved Tromsø Museum som også står som arrangør.

Tirsdag 17. juni

I botanisk hage er det temakveld, dagens tema er **Primula Nøkleblom**.

Onsdag 18. juni

Interesserer du deg for «**Kulturlandskap i endring - botanisk sett**», er det nok en gang bare å møte opp ved Tromsø Museum.

Lørdag 21. juni

John Savios tresnitt kan beskues i gjesteutstilling på Tromsø Museum til og med 24. august

Tirsdag 24. juni

«**Anemoner og andre solcie-**

slekter» er temaet i botanisk hage.

Torsdag 26. juni

Fotoutstillingen «Nord-Norge i nær fortid» vises på Tromsø Museum frem til slutten av september.

Søndag 29. juni

Tromsø Museum inviterer deg med på **fugletur** rundt Prestvannet med professor Wim Vader. Fremmøte ved Nordlysobservatoriet.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom Glassburet på ISV: